

Memòria d'avaluació de l'impacte

DE L'AVANTPROJECTE DE LLEI DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA

Memòria d'avaluació de l'impacte de l'Avantprojecte de Llei de Participació Ciutadana

Aquesta memòria s'elabora d'acord amb la previsió establerta a l'article 64.3 de la Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya i les recomanacions sobre la memòria d'avaluació d'impacte de les mesures proposades elaborades per l'Àrea de Millora de la Regulació.

La finalitat de l'avaluació de l'impacte normatiu en el procediment d'elaboració d'aquesta disposició de caràcter general és efectuar un anàlisi *ex ante* de les diferents opcions disponibles, així com identificar i valorar els efectes a l'hora de dur a terme la regulació, de manera que puguin ser considerades de forma anticipada les conseqüències de les diferents solucions plantejades per resoldre el problema identificat.

D'acord amb aquesta normativa, aquesta Memòria conté la informació següent:

1. Anàlisi del context i identificació de les opcions

1.A. Els problemes que es pretenen solucionar

- Àmbit d'intervenció

La intervenció no es refereix a la participació ciutadana en general, sinó que s'està plantejant en relació amb els instruments participatius que impulsen les administracions públiques per facilitar que la ciutadania pugui incidir en les polítiques públiques. L'anàlisi d'aquesta memòria se centra en l'impuls de la participació ciutadana mitjançant els diferents instruments de participació que s'inicien en les diferents fases d'elaboració de les polítiques públiques.

L'àmbit d'intervenció no se centra en cap modalitat de participació concreta, que escollirà l'administració impulsora en cada cas, sinó en els elements que garanteixen que la participació sigui de qualitat, amb independència de la modalitat. Entenem com a "participació de qualitat" la possibilitat d'incidir sobre les decisions públiques, que es posin a disposició dels ciutadans els recursos necessaris, que la informació sigui plural i completa, que no hi hagi barreres per participar o mitigar-les (físiques, econòmiques, de cures, etc.) i que es doni retorn a la ciutadania de l'impacte dels resultats de la participació.

La intervenció que es proposa diferencia entre modalitats i instruments participatius, en el sentit que les modalitats són categories generals (temporals i estables) i els instruments són l'eina concreta d'intervenció. Aquesta diferenciació és útil per poder parlar de l'àmbit d'intervenció més general (les modalitats) i poder deixar l'aplicació al supòsit específic a consideració de l'administració que impulsa la participació, a través dels instruments participatius.

La situació de la participació a l'**Administració de la Generalitat** és la següent:

- Organització:
 - La Subdirecció General de Participació Ciutadana, que compta amb un equip de 14 persones.
 - Unitats de la Generalitat que s'ocupen d'àmbits materials de la participació: unitat de participació en els àmbits de Territori, Medi Ambient, Aigua i Salut.

- Espais estables de participació. Al [portal participa.gencat.cat](https://portalparticipa.gencat.cat) s'anuncia que hi ha 71 consells de participació només en l'àmbit de l'Administració de la Generalitat. La problemàtica és que molts d'aquests no estan en actiu o no tenen una activitat periòdica.
- Recursos materials. El [portal participa.gencat.cat](https://portalparticipa.gencat.cat) de la Generalitat i el mapa d'actors de la participació (en elaboració).
- Recursos econòmics: Els pressupostos de la Generalitat tenen una partida específica processos participatius. Aquesta partida (227001500/1150/0000), tot i que està adscrita a la unitat en competències en participació ciutadana, serveix per finançar processos participatius de tota la Generalitat de Catalunya. La seva dotació en els darrers 4 anys ha estat al voltant dels 200.000,00 euros anuals, amb una execució anual que oscil·la entre el 10 i el 25%.

La situació de la participació a les **administracions locals** és la següent:

D'acord amb l'informe general del Panel de Polítiques Públiques Locals de Participació Ciutadana 2024 (d'ara en endavant, Panel), en relació amb els ajuntaments que han respost l'enquesta

- El 87,5% dels ajuntaments tenen un pla específic de participació total o parcialment vigent.
- El 35,5% disposen d'un reglament específic de participació i el 17,8% la regulen a través del Reglament Orgànic Municipal (ROM).
- El 42,3% tenien una dotació pressupostària específica de participació ciutadana en els pressupostos municipals durant l'any 2023.
- El 46,5% dels ajuntaments han utilitzat algun mecanisme digital-telemàtic per a facilitar la participació ciutadana. Principals finalitats: oferir informació, fer propostes, realitzar votacions i deliberar.
- El 46% dels ajuntaments tenien processos de participació vigents en 2023-2024, amb un total de 836 processos.
- Només el 18,1% dels ajuntaments ha realitzat algun tipus d'avaluació de les polítiques de participació ciutadana, sigui integral o d'algunes actuacions.
- En el 67,6% dels ajuntaments les actuacions en matèria de participació són reactives, de gestió del dia a dia, no planificades.

Una particularitat són els municipis de fins a 2.000 habitants, la majoria dels quals no disposen dels recursos necessaris per impulsar instruments de participació amb els requeriments que preveu aquest avantprojecte de llei. En les sessions de treball al món local que es van dur a terme en el marc dels treballs d'elaboració de l'opció proposada al text, els càrrecs electes i tècnics de participació assistents a la sessió d'aquests municipis van fer palesa aquesta realitat.

Situació actual de la participació i resultats obtinguts

- **Administració de la Generalitat:** s'impulsen instruments estables de diferents nomenclatures (consells de participació, taules de participació, etc.), així com instruments temporals (principalment, processos participatius). S'ha impulsat, per primer cop, una assemblea ciutadana (l'[Assemblea Ciutadana pel Clima](#)), amb el mètode del sorteig estratificat. Les problemàtiques no estan associades a cap instrument concret, sinó, a qüestions que són comuns i que incideixen en la qualitat de

la participació (el compromís institucional, els recursos, la planificació, el retorn).

Per aquest motiu, la intervenció que es proposa és de caràcter general i posa el focus sobre els elements que realment són rellevants per impulsar qualsevol instrument participatiu de qualsevol modalitat (com ara, l'obligació de fer un retorn als participants o de garantir una informació de qualitat) o d'algunes modalitats en concret (com ara, l'accés al registre de població o l'habilitació per poder compensar econòmicament els participants, pensades per les modalitats de participació amb accés per sorteig) però sense fer diferenciacions rellevants en funció de la modalitat de participació.

- **Món local.** A Catalunya hi ha més 328 municipis de menys de 500 habitants i 267 municipis de 501 a 2.000 habitants (Font: Idescat) que tenen dificultats per implementar les seves competències. Aquesta qüestió ha estat constatada de forma reiterada, per exemple, respecte del compliment de les obligacions en matèria de transparència, en els informes corresponents del Síndic de Greuges. Pel que fa a participació, es constata que els ajuntaments, d'acord amb els resultats del Panel de 2024¹, com més volum de població tenen els seus municipis, més processos es gestionen i més recursos es destinen a participació: més personal, més estabilitat i especialització tenen les unitats i els treballadors que s'hi dediquen, més pressupost (especialment a partir dels 10.001 habitants).

Les administracions supramunicipals que els assessoren, els ofereixen finançament i suport tècnic són principalment les diputacions (especialment a Barcelona i Girona), la Generalitat (bàsicament, a Lleida i Tarragona) i els consells comarcals, per aquest ordre.

En aquest context, s'identifiquen dues problemàtiques de caràcter general de la qual es deriven altres problemàtiques concretes que són l'objecte de la intervenció.

La deslegitimació de la participació ciutadana i la desafecció política

La deslegitimació de la participació ciutadana és una problemàtica d'abast general i del context en què es desenvolupen les modalitats de participació. Un dels elements que incideix en la deslegitimació de la participació ciutadana és la desafecció política, atès que la poca confiança en les institucions també impacta en la percepció que la ciutadania té sobre les possibilitats d'incidir en les decisions públiques, a través dels instruments participatius que impulsen les administracions.

La desafecció política és un problema social del context en què es duen a terme les modalitats de participació i una conseqüència, entre altres múltiples factors, de la manca de qualitat (o fins i tot, d'absència) de la participació. Les enquestes mostren una desafecció política de la ciutadania cap a les institucions: segons el Baròmetre d'opinió política (BOP) de la primera onada de 2024 (març de 2024), el 69% de les persones enquestades estan poc o gens satisfetes amb el funcionament de la nostra democràcia.

La desafecció política es tradueix en una baixa qualitat democràtica i en una crisi de legitimitat de les institucions. Aquests elements que es veuen agreujats si, en l'impuls de modalitats de participació, no s'inverteixen els recursos necessaris o no es du a terme una correcta difusió i comunicació, per tal d'aconseguir una participació de qualitat. La intervenció, que recull solucions per a aquests aspectes, pot incidir sobre la problemàtica de la deslegitimació de la participació i la desafecció política, a llarg termini, en la mesura que incideixi en la qualitat dels

¹ "Panel de polítiques locals 2024: Participació", elaborat per la Fundació Carles Pi i Sunyer en col·laboració i amb el finançament de la Direcció General de Govern Obert de la Generalitat

instruments de participació.

La desafecció política té un impacte en els problemes concrets que es volen solucionar mitjançant la intervenció i que s'exposen més endavant. Mitjançant la millora de la qualitat de la participació, a través dels àmbits d'incidència que proposa la intervenció, es pretén mitigar la desafecció política i millorar la confiança en les nostres institucions.

Manca d'incidència de la participació en les decisions adoptades

Un símptoma i alhora una causa de la desafecció és que la ciutadania percep que la participació ciutadana és poc útil (o gens) per incidir en les decisions finalment adoptades i millorar les problemàtiques socials. Això comporta que el compromís ciutadà en l'àmbit institucional, en termes de participació, sigui baix a escala quantitativa, si considerem el segment de la població que potencialment podria participar.

L'administració, quan impulsa instruments de participació, sovint ho fa amb la intenció d'escoltar la ciutadania, de recollir la seva opinió sobre un tema en concret, però sense obrir la possibilitat d'incidir sobre les polítiques públiques. L'administració obre a participació qüestions que ja han estat objecte d'una decisió més o menys definitiva o sobre la qual hi ha poc marge d'incidència, per diferents motius (polítics, legals, per directius de la Unió Europea o d'altres administracions competents).

Sovint s'entén la participació com una mera enquesta d'opinió o de valoració d'unes decisions que internament ja han estat adoptades i no hi ha la voluntat (o el compromís institucional) d'incorporar la ciutadania en la presa de decisions. També s'utilitzen -erròniament- els instruments de participació amb l'objectiu d'informar la ciutadania sobre una política pública, per legitimar les decisions que adopti l'administració, per fer publicitat o sensibilització sobre una determinada temàtica.

En concret, les problemàtiques detectades i que es pretenen solucionar mitjançant la intervenció, en tant que contribueixen en menor o major mesura en la problemàtica general abans exposada, són les següents:

i) Dispersió de la regulació sobre participació ciutadana i impuls de la participació en decisions estratègiques

En relació amb la participació que és objecte d'aquesta intervenció, el seu marc normatiu es troba establert de forma molt genèrica als articles 40 a 56 de la Llei 10/2014, amb una sèrie de principis previstos als articles 65 a 68 de la Llei 19/20149 i a la normativa que regula espais de participació estable –tant amb rang legal com reglamentari-, alhora que s'han adoptat instruments no normatius, com ara [quies sobre participació](#). Els articles 40 a 56 de la Llei 10/2014 es van plantejar de forma poc reglada i flexible a fi de facilitar que les administracions l'apliquessin als seus procediments segons el context; si bé no es van centrar en els elements de qualitat més rellevants a l'hora d'impulsar la participació, ni en que l'objecte dels instruments de participació fossin qüestions de caràcter estratègic, ni ens les garanties per als participants.

L'àmbit de la participació ciutadana, entesa com la capacitat de la ciutadania d'incidir en les polítiques públiques, a través dels instruments de participació impulsats des de les administracions, no disposa d'una norma marc que ofereixi una regulació integral que posi èmfasi en la qualitat (amb el benentès que les previsions específiques sobre els tràmits de participació de la normativa sectorial depassen l'àmbit d'intervenció).

Alhora, tot i no ser l'objecte principal de la intervenció, també hi ha alguns casos on els tràmits participatius regulats no s'han dissenyat tenint en compte els elements fonamentals per garantir una participació de qualitat. Així, l'article 69 de la Llei 19/2014 -i l'article 42.2.c del Decret 8/2021- regula un tràmit potestatiu referit al procediment d'elaboració de normes tant

de l'Administració de la Generalitat com les administracions locals, que s'ha configurat de forma semblant al tràmit tradicional de la informació pública només que s'ha de realitzar abans d'aquest. Aquest precepte contribueix al fenomen de la fatiga en la participació i malbarata els recursos públics quan es realitza de manera equivocada. A més, sovint no s'entén la diferència amb el tràmit d'informació pública, en quin moment s'ha d'obrir la participació, si s'han d'impulsar instruments de participació en el transcurs del tràmit (i com) la qual cosa genera confusió en la seva aplicació a les unitats tramitadores de les normes.

Aquesta multiplicitat de tràmits participatius fa que sovint s'impulsi la participació ciutadana reiteradament en qüestions no estratègiques, i en canvi, no s'impulsi en altres temes en què sí que seria oportú.

ii) Baix retiment de comptes

Els responsables públics, en alguns casos, encara no fan un retorn motivat sobre les propostes presentades per la ciutadania en el marc dels diferents instruments de participació. No s'explica a les persones participants quines de les propostes que han plantejat són acceptades, ni tampoc quines altres són rebutjades i els motius d'aquestes decisions. En l'àmbit de la Generalitat de Catalunya, el voltant del 50% de processos participatius no disposen de fase de retorn.

En els diferents instruments de participació hi ha una manca de traçabilitat de les aportacions que fan els ciutadans. Tanmateix, no s'observa que la problemàtica se circumscriu en una modalitat concreta, sinó que és un problema generalitzat. Pel que fa als tràmits de participació regulats per la normativa específica, que disposen expressament l'obligació de retorn, no sol haver-hi incompliments, atès que està subjecte a revisió judicial. En canvi, en aquells instruments que s'impulsen per conveniència d'obrir a participació una qüestió determinada, es desconeix més com s'ha d'actuar i quines són les diferents fases de l'instrument participatiu.

En qualsevol cas, inclús en els tràmits en què la manca de retorn pot ser causa de defecte formal, no està garantit que aquest retorn es difongui més enllà de la seva publicació al portal, o que es faci en termes de comunicació clara.

Si bé les unitats de participació responsables de l'Administració, amb el suport de les aplicacions informàtiques, haurien de vetllar perquè es fes el retorn, sovint, la manca d'acompanyament o d'assessorament tècnic especialitzat per part de les unitats competents en participació, dificulta l'accés al seguiment intern dels instruments i la garantia d'un retorn motivat. Per tant, el problema té diverses dimensions: de cultura organitzativa, de compromís polític amb la participació, de capacitat tècnica d'anàlisi de les propostes, etc.

En els supòsits concrets en què no es dona retorn a les aportacions presentades sovint és perquè finalment, per canvis en la configuració del govern o perquè finalitza la legislatura, el projecte decau (si bé es recomana que al retorn als participants s'expliquin les causes als participants). També ens trobem davant de casos en què la unitat promotora desconeix que ha de fer un retorn motivat a les aportacions, que no disposa de la capacitat tècnica per valorar les aportacions, per manca de temps, etc.

La manca de retiment de comptes és un problema generalitzat a totes les administracions públiques, que depèn de la cultura i del bagatge en participació de què disposin, així com dels recursos humans i econòmics (contractar empreses dinamitzadores que fan un recull escrit de les aportacions i per tant, faciliten el retorn, tècnics especialistes en la matèria que puguin valorar-les, càrrecs públics disposats a modular les seves opinions inicials en funció de les

aportacions que es rebin, etc.).

Aquesta qüestió també ha sorgit durant el procés participatiu que s'ha impulsat prèviament a l'inici de l'elaboració de l'Avantprojecte de Llei, on no només s'assenyalava la manca d'un retorn motivat en molts casos, sinó també la poca traçabilitat de l'impacte de les aportacions presentades, al llarg de tota la política pública. En definitiva, la manca de seguiment dels impactes de la participació.

iii) Poc ús dels instruments participatius i biaix en la participació

Generalment la participació ciutadana en els instruments impulsats des de les administracions públiques és baixa, si tenim en compte el total de persones potencialment participantst. La participació és més elevada en grups molt mobilitzats, que, tanmateix, moltes vegades no mostren la diversitat pel que fa a contextos socioeconòmics i procedències geogràfiques. Així, segons dades facilitades per la IA, mentre que el % de persones associades a Catalunya oscil·la el 19%, aquest percentatge enfila fins al 81% en el cas de persones participants en processos participatius organitzats per la Generalitat de Catalunya, d'acord a les dades d'avaluació del perfil dels participants de la Subdirecció General de Participació Ciutadana.

Tal com s'ha esmentat anteriorment, els instruments concrets de participació que es promouen els podrà decidir l'administració impulsora en funció dels objectius que es vulguin aconseguir en cada cas amb la participació. Tanmateix, l'instrument en concret no és una variant rellevant en l'anàlisi d'aquestes problemàtiques, atès que són comunes en totes les modalitats que són objecte de la intervenció.

Un dels motius de la baixa participació ciutadana és que les administracions públiques fan poc ús dels instruments participatius en què l'element clau és la deliberació (com ara, processos participatius, fòrums ciutadans, assemblees ciutadanes) i per tant, generen poca cultura participativa en la població. Un baix nombre de polítiques públiques estan sotmeses al debat ciutadà amb possibilitat real d'incidència i en molts d'aquests casos, l'abast o transcendència de les decisions en què es pot intervenir és poc rellevant. Això genera fatiga participativa i la creença que participar "no serveix de res".

Són causes del biaix en la participació, entre d'altres: la falta de difusió adequada sobre els processos participatius, els horaris i canals de participació, la dificultat de comprensió de la informació, el poc temps per participar o les dificultats de conciliació.

En aquest sentit, hi ha persones que no poden dedicar temps i diners a participar, perquè tenen jornades laborals llargues amb horari partit, dificultats de mobilitat per raons geogràfiques (persones que viuen al món rural, lluny de les ubicacions de les sessions participatives), manca de vehicle propi o dificultats d'accés al transport públic, així com necessitats de cobrir tasques de cures de persones dependents.

Les conseqüències d'aquest biaix són instruments de participació que no generen deliberacions de qualitat que impliquin visions diverses, fet que en última instància incideix en la manca de confiança dels decisors públics en la participació. El biaix també genera desafecció entre els segments de població que no es veuen representats en les decisions adoptades, (en part) per no haver participat en els processos decisoris a través dels instruments de participació.

Les dades del perfil dels participants dels processos participatius dels anys 2022-2023 de la Generalitat de Catalunya posen de manifest aquests biaixos: en comparació amb el conjunt de la població de Catalunya, les persones participants tenen un biaix en relació amb l'origen (hi ha sobrerrepresentació dels nascuts a Catalunya), amb l'edat (destaca la baixa presència de persones més grans de 65 anys i d'infants i joves), així com en relació amb els nivells

formatius i els sectors d'activitat econòmica, amb una preeminència de les persones amb estudis superiors i de treballadors i treballadores dels serveis públics.

Així mateix, les mateixes dades posen de manifest que en els processos participatius de la Generalitat d'aquest període, hi ha participat el 0,04% de la població catalana (3.000 persones), una xifra similar a la del bienni anterior, per tant, "tot i la consolidació del portal participa.gencat.cat, el nombre de persones que participen per aquest canal és encara molt petit, tant en nombres absoluts com en relació amb la participació presencial".

Pel que fa al gènere, han participat un 53,62% de dones versus un 45,72% d'homes. Les dones participen sobretot en temes d'àmbits que tradicionalment compten amb una forta presència d'ocupació femenina, com l'educació, la salut i els serveis socials o l'Administració pública. Les dades també indiquen que les dones tenen un perfil poc representatiu. Si féssim un retrat robot de les participants seria: una dona nascuda a Catalunya, d'entre 35 i 54 anys, treballadora del sector serveis, concretament a l'Administració pública, amb estudis universitaris, membre d'alguna associació i que viu a l'àmbit territorial metropolità².

A nivell global, aquestes dades indiquen que el 50% dels participants tenen entre 35 i 54 anys; el 87,30% són catalans; el 56% viuen a l'àrea metropolitana (32% de les dones versus 24% dels homes); el 90% són treballadors en actiu (el 94% de les dones que van participar i el 84% dels homes que van participar); el 95% es dediquen al sector serveis (amb un 57% de les dones i un 38% dels homes); el 82% dels participants pertanyen a alguna entitat o associació (53% de les dones i 28% dels homes); el 98,30% dels participants tenen estudis superiors (99,37% de les dones i 97,73% dels homes).

En el procés participatiu sobre l'Avantprojecte de Llei, també s'ha posat de manifest la preocupació sobre biaix en la participació, que mostra la poca representativitat de les persones participants i s'ha assenyalat com una de les principals problemàtiques a solucionar, mitjançant mesures d'inclusió i foment de la participació entre la població que habitualment no participa.

Aquests biaixos impliquen un problema important, afegint noves discriminacions a processos pretesament més democràtics.

iv) Deficiències en la qualitat dels instruments de participació, compromís irregular amb la participació i manca de reconeixement de l'ús de noves tecnologies.

La insuficiència de recursos personals i materials per impulsar instruments participatius té com a conseqüència el compromís irregular amb la participació de les administracions públiques. Els recursos de què disposen depenen del seu caràcter i de la població:

- **Situació de l'Administració de la Generalitat**

La manca de retorn i de devolució de resultats a les persones participants té com a conseqüència una percepció negativa del funcionament del procés per part dels participants, que alhora alimenta la desafecció vers un instrument que persegueix una presència activa de la ciutadania en el desenvolupament de l'acció pública.

En aquest sentit, la Síndica de Greuges, en l'informe anual corresponent a l'any 2022 (publicat al març de 2023), va posar de manifest "que sovint les fórmules i els canals habilitats des de l'Administració per vehicular la participació de la ciutadania van amb cert retard respecte de la realitat del carrer, que és molt més flexible i canviant", de manera que en el mateix informe, manifesta que s'han "trobat, doncs, que les persones s'han adreçat a la institució per reclamar

² Font: dades de la Subdirecció General de Participació Ciutadana

més espais i canals d'escolta directa, per poder participar activament com a agrupacions o plataformes per defensar una posició compartida, per presentar queixes amb relació a una actuació concreta de l'Administració”.

- **Situació de les administracions locals**

En relació amb l'àmbit local, segons l'informe “Panel de polítiques locals de participació 2020”, el 2019, el 73% dels ajuntaments que van respondre tenien processos de participació ciutadana actius.

Al món local, convé distingir segons la dimensió dels municipis (volum de població). En aquest sentit, segons el Panel de 2024 com més volum de població tenen els seus municipis,

- més possibilitat que la participació estigui regulada per reglaments municipals: 90% entre els de més de 100.000 hab., i 9,8% entre els de fins a 500 hab.
- més processos impulsen els ajuntaments: una mitjana de 6,4 entre els municipis més grans i de 0,6 entre els més petits.
- més recursos destinen a participació:
 - més personal: una mitjana de 5,3 persones a les grans ciutats de més de 100.000 hab., mentre que en municipis de menys de 10.000 hab. la xifra no arriba a l'1.
 - més estabilitat i especialització tenen les unitats i els treballadors que s'hi dediquen: un 80% dels ajuntaments de poblacions de 50.000 o més habitants tenen personal funcionari dedicat a participació, mentre que és difícil trobar-ne als municipis de fins a 1.000 hab. Així mateix, el 90% dels de més de 100.000 hab. tenen regidoria específica, davant de l'11,8% dels ajuntaments més petits.
 - més pressupost es destina a impulsar la participació: en municipis de 10.001 o més habitants es dediquen com a mínim uns 80.000 euros anuals a promoure la participació, mentre que a les poblacions més petites no arriba als 10.000 euros, amb l'excepció de la franja de població de 1.001 a 2.500 hab., on la mitjana és superior (27.655 euros)

Pel que fa als municipis de fins a 2.000 habitants, a la sessió de treball al món local que la unitat promotora de la norma va organitzar a l'Estany, els càrrecs electes assistents van posar de manifest les particularitats i la manca de recursos endèmics per impulsar participació. Tanmateix, també van posar de relleu que les dinàmiques pròpies dels municipis tan petits fan que sovint existeixin espais de participació informals.

Tant a l'Administració de la Generalitat com al món local, sovint ens trobem amb deficiències en la qualitat de la participació, generades per la poca planificació, la baixa expertesa dels equips tècnics i, en especial, per l'establiment de terminis curts en la preparació i en el desenvolupament dels processos participatius. En canvi, terminis són llargs en la fase retorn. Altres conseqüències de la manca de qualitat són les limitacions en l'abast de les aportacions de la ciutadania en els processos participatius.

Pel que fa a les noves tecnologies, generen una oportunitat de millora que cal tenir present en aquesta intervenció. La normativa en vigor no preveu l'ús de noves tecnologies en la participació, malgrat que des de fa un temps s'estan utilitzant de manera experimental o consolidada en molts espais. En canvi, hi ha ordenances municipals que han regulat aquesta

possibilitat, així com l'ús dels canals de participació en línia que tant la Generalitat com ajuntaments i diputacions posen a disposició dels ciutadans i ciutadanes, entitats i associacions.

Les noves tecnologies permeten impulsar noves modalitats de participació i faciliten l'elaboració de documentació de participació adreçada a diferents tipus de públic (mitjançant la Intel·ligència Artificial es pot adaptar la documentació per tal que sigui accessible a infants i adolescents i afavorir la seva participació o per traduir-la a altres llengües). També haurien de permetre fer una millor difusió dels processos participatius oberts, que permeti arribar als col·lectius que se sentin interpellats.

També s'hauria de millorar el disseny de les plataformes de participació actuals per tal de facilitar millorar la qualitat de la informació que es facilita a la ciutadania, per exemple, estandarditzant documentació i fases de la participació, establint avisos sobre la necessitat de tancar aquestes fases, i inclús facilitant la realització de la documentació, en especial la de retorn (com ara, fer anàlisis a gran escala, llegir i sintetitzar les aportacions massives de ciutadans). Així mateix, hauria de permetre articular millor la participació a les plataformes dels ciutadans, facilitar el seu accés a la plataformes.

S'observa que hi ha una fractura digital en l'accés i ús de les noves tecnologies que dificulta o impedeix la participació digital a persones que també estan habitualment excloses de la participació impulsada a través d'altres canals. Aquesta problemàtica es pot veure incrementada amb la generalització de l'ús de noves tecnologies en la participació. Segons l'informe "Panel de polítiques locals de participació 2024", només el 41,4% dels ajuntaments enquestats pensen que la ciutadania està preparada per a participar de forma virtual o telemàtica. Però la fractura digital també afecta les pròpies administracions, atès que un 51,1% dels ajuntaments reconeix no estar preparat per a impulsar mecanismes de participació digital.

Aquesta bretxa digital sembla afectar especialment les persones de més edat i les persones amb menys recursos³ econòmics. Les causes d'aquesta bretxa digital són la poca o absent digitalització de la gent gran i de determinats sectors de la població, que no són nadius digitals i/o no han tingut accés a la formació en l'àmbit de les noves tecnologies. També és una causa de la bretxa digital l'aposta creixent cap a una administració més digital i l'absència (en moltes ocasions) de vies alternatives de relació amb el ciutadà o ciutadana.

La manca d'alfabetització digital té unes conseqüències especialment severes, en l'àmbit de la participació, quan es tracta de persones que viuen aïllades o en zones rurals, atès que en moltes ocasions, la participació en línia és l'opció que se'ls hi ofereix. Les conseqüències també tenen impacte quan la participació és presencial, però s'utilitzen plataformes digitals de participació per penjar la informació, inscriure's a les trobades, actualitzar la documentació d'interès, fer difusió dels resultats, etc. Això genera que les persones, malgrat podrien accedir a les sessions presencials, no puguin disposar de tota la informació que està penjada a les plataformes digitals o que se'ls hi faria arribar per correu electrònic (convocatòries, retorn a les seves aportacions, altres instruments participatius que podrien ser del seu interès...).

vii) La participació com un tràmit del procediment administratiu i l'absència d'un règim de garanties

La participació sovint es percep com un tràmit del procediment administratiu, els considerats "tràmits de participació", com ara el d'audiència o informació pública. Això ha anat en detriment d'impulsar una participació de qualitat que vagi més enllà dels elements procedimentals. Sovint no s'ha tingut en compte l'objectiu últim de la intervenció ciutadana en el procés

³ [Enquesta bretxa digital a Espanya 2022.](#)

d'elaboració, implementació i avaluació de les polítiques públiques: la participació entesa com una forma de relacionar-se amb la ciutadania, on preval l'escolta i el debat per millorar les polítiques públiques i la qualitat democràtica de la presa de decisions. Això ha quedat en un segon terme i supeditat en molts casos al compliment dels elements formals dels tràmits de participació.

És a dir, no s'està valorant negativament l'existència de tràmits participatius als procediments, sinó que es posa de manifest la necessitat que la participació es concebi de forma més ampla i no només referida als tràmits participatius previstos als procediments, que caldria continuar impulsant amb qualitat. En alguns casos, sí que la mera existència d'aquests tràmits participatius ha generat fatiga i reiteració de la participació, tal com s'exposava anteriorment, pel que fa a l'art. 69 de la Llei de transparència.

En moltes ocasions, la participació ciutadana es limita a una fase inicial de la política pública, als tràmits de participació del procediment administratiu que tenen per objectiu la garantia de drets i interessos legítims, i no se centra en la possibilitat, de tota la ciutadania, d'incidir en les decisions estratègiques a través de la deliberació col·lectiva. Ha quedat mancada de reconeixement i de valor propi la participació ciutadana entesa com un canvi cultural en el funcionament ordinari de les administracions públiques, oberta a nous mètodes d'innovació democràtica, relacionada amb el concepte de "govern obert", més enllà dels tràmits concrets del procediment administratiu.

Pel que fa al concepte de "decisions estratègiques", l'AVL es refereix a aquells projectes i polítiques públiques que tenen un impacte rellevant sobre la ciutadania i sobre les quals l'administració considera oportú (ponderant els recursos de què disposa i la rellevància del tema) obrir la participació. L'administració es compromet a obrir a la participació els projectes estratègics a través de la planificació de la participació. En relació amb la idea que la participació estigui oberta a nous mètodes d'innovació democràtica, fa referència que la intervenció ha de permetre (i no restringir) el conjunt de processos d'experimentació i acció política i tecnològica, amb caràcter democràtic, orientats a afrontar problemes, necessitats i desitjos de la ciutadania⁴.

Ens referim a la "participació de qualitat", doncs, quan en l'impuls de la participació es tenen en compte tots aquests elements i s'ofereix la informació necessària i de manera clara i comprensible, es facilita la deliberació entre els participants, l'administració és proactiva en cercar els diferents perfils de participants, s'adopten mesures d'inclusió per facilitar la participació (com ara, espais de cures i accessibilitat), s'ofereix un retorn motivat a les persones participants, etc.

Pel que fa a l'absència d'un règim de garanties, la normativa reguladora de la participació ciutadana no disposa d'un règim sancionador específic ni d'un sistema de garanties suficient per assegurar el compliment dels principis i de les obligacions més essencials. Si bé la Llei 19/2014 estableix un règim de recursos i reclamacions, està centrat en les vulneracions en matèria de transparència i accés a la informació pública. També preveu un règim sancionador, que regula algunes infraccions en matèria de govern obert, entre les quals hi ha algunes vulneracions d'obligacions sobre participació ciutadana.

Tot i això, són coneguts els problemes d'aplicació que genera la configuració legal de l'actual règim sancionador de la Llei 19/2014. La doctrina ha posat de manifest àmpliament les inconsistències del règim sancionador (convindria establir infraccions amb una definició i una concreció més acurades, revisar l'atribució de competències, separar degudament les fases

⁴ Veure, en aquest sentit, per exemple, la tasca de l'àrea d'innovació democràtica de l'Ajuntament de Barcelona <https://ajuntament.barcelona.cat/innovaciodemocratica/ca/qui-som>

d'instrucció i resolució, entre d'altres), que també serien traslladables en l'àmbit de la participació ciutadana.

En canvi, la Llei 10/2014, que al títol III es refereix específicament als processos de participació, no disposa de cap règim de garanties de les obligacions previstes. En l'àmbit local, diversos ajuntaments han aprovat els seus propis reglaments de participació ciutadana, alguns dels quals preveuen mecanismes d'empara (per exemple, el Reglament de participació de l'Ajuntament de Barcelona preveu una comissió de garantia). Per tant, amb caràcter general, la regulació actual dista molt de ser garantista dels drets de les persones participants en les modalitats de participació.

Aquesta situació és un problema que cal solucionar, perquè la manca de garanties genera la percepció que els incompliments de l'administració impulsora en el seu compromís per la qualitat de la participació no tenen cap conseqüència. Una de les causes de la falta de garanties actual és que hi ha la percepció que l'àmbit de la participació ha de quedar en la voluntat de l'administració, en què ha de regir la flexibilitat i el compromís, més que no pas les normes i les conseqüències associades al seu incompliment. Es percep que la participació ha de quedar en l'àmbit de la bona voluntat o bones pràctiques de l'administració i que ha de complir amb els compromisos la mesura de la seva voluntat. La poca cultura de la participació i la sovint improvisació i urgència en l'impuls dels instruments de participació són causes de fons en aquesta manca de garanties.

La conseqüència de la manca de garanties és que des del punt de vista de la ciutadania, genera fatiga i deslegitimació de la participació i de les nostres institucions; des del punt de vista de l'administració, una manca del compromís institucional amb la participació (en tant que les conseqüències són un al·licient pel compliment dels compromisos adquirits) i una disminució de les persones que volen participar, amb la manca de valor que això genera en totes les fases de les polítiques públiques.

Per exemple, podríem parlar d'incompliments que han de ser objecte de mecanismes de garantia: si l'administració impulsora de la participació no vetlla perquè la informació que es posa a disposició sigui plural i no esbiaixada, si té una opció inicialment preferida i no hi ha possibilitat d'incidir perquè canviï d'opció, si no s'obren a participació els projectes que consten a la planificació estratègica, si no s'obre la possibilitat de presentar propostes i és només un tràmit d'informació a la ciutadania o si no ofereix un retorn motivat.

Pel que fa als tràmits de participació de procediments sectorials, aquests tenen regulat el procediment sancionador a la normativa sectorial i estan sotmesos a control judicial. Per tant, no formen part d'aquesta diagnosi sobre la falta de garanties.

1.B. Els objectius que es volen assolir

La missió del govern obert és esdevenir un govern transparent, participatiu i col·laboratiu per millorar-ne la democràcia, l'eficiència i l'eficàcia. En aquest marc, com a objectiu general de la intervenció, es planteja fomentar i posar en valor la participació ciutadana, i assentar uns principis generals i elements de qualitat com a punts de partida necessaris per a la innovació en les formes de participació. En aquest sentit, però de manera més indirecta, la intervenció també té per objectiu enfortir la qualitat democràtica de les institucions públiques del país, en tant que persegueix afavorir la presa de decisions públiques de manera informada.

Addicionalment, canviar la dinàmica en la presa de decisions també té com a objectiu impactar en el paper de la ciutadania. Per aquest motiu, s'afirma que el canvi cultural és bidireccional: la participació ciutadana fomenta el canvi de rol dels ciutadans i ciutadanes, que esdevenen

actius i compromesos en l'esfera pública, i per tant, se'ls fa participis de les decisions estratègiques i rellevants.

Pel que fa als objectius específics que es volen assolir amb la intervenció, són els següents:

- Incrementar l'impuls de la participació en les decisions estratègiques dels poders públics i de més interès per a la ciutadania.
- Incorporar, en els instruments de participació, perfils que tendeixen a quedar-ne exclosos.
- Incentivar la deliberació de qualitat.
- Instal·lar el retiment de comptes com a pràctica necessària i habitual.
- Garantir els drets dels participants.

Pel plantejament de transformació i pel mateix abast, tant transversal com sectorial, de la participació ciutadana, aquests objectius s'alineen amb els objectius de desenvolupament sostenible de l'Agenda 2020-2030 de Nacions Unides. Cal destacar en especial la vinculació amb l'objectiu 16 ("Promoure societats pacífiques i inclusives per tal d'aconseguir un desenvolupament sostenible, proporcionar accés a la justícia per a totes les persones i desenvolupar institucions eficaces, responsables i inclusives a tots els nivells") i l'objectiu 17 ("Enfortir els mitjans per a implementar i revitalitzar l'Aliança Mundial per al Desenvolupament Sostenible"), però també amb l'objectiu 4 ("Garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge durant tota la vida per a tothom"), l'objectiu 5 ("Aconseguir la igualtat de gènere i empoderar totes les dones i nenes") i l'objectiu 10 ("Reduir la desigualtat en i entre els països").

1.C. Les possibles solucions alternatives normatives i no normatives

Per tal d'assolir els objectius establerts s'han identificat les opcions següents:

0. Opció de "no fer res". Es manté la situació actual, una regulació general i fragmentada de les modalitats participatives que no explicita els elements per a una participació de qualitat.

- La participació té com objectiu garantir el debat i la deliberació entre la ciutadania i les institucions públiques per **recollir l'opinió** dels ciutadans respecte una actuació pública concreta en les fases de proposta, decisió, aplicació o avaluació.
- Les modalitats de participació no estan limitades, però s'han interpretat, en ocasions, de forma restrictiva, atès que es regulen de forma expressa les següents: enquestes –inclou panell de ciutadans-, audiències públiques ciutadanes i fòrums de participació.
- Els tràmits participatius previstos per la legislació en determinats sectors i matèries es regeixen per la seva normativa específica i supletòriament les previsions del Títol III de la Llei 10/2014. Només determinats aspectes són d'aplicació supletòria als ens locals.
- Els participants han de ser majors de 16 anys i els processos poden ser oberts a tota la població o anar a adreçats a determinats col·lectius –sempre respectant els principis de no discriminació-, tot i que es poden establir excepcions.
- No es prenen mesures positives per imperatiu legal en termes d'inclusió i accessibilitat de perfils que tendeixen a participar menys, com ara canals digitals, possibilitat de compensar la participació o serveis de cures.
- Es fiscalitzen elements formals de la participació (nom dels instruments, durada) i no es vetlla per elements fonamentals de la participació (garanties dels participants, com ara el dret a obtenir un retorn o a disposar d'informació diversa i accessible).
- S'activen instruments de participació de forma poc planificada i no necessàriament sobre qüestions estratègiques d'especial interès per a la ciutadania.

1. Opció proposada al text.

S'unifica la regulació de determinades modalitats participatives i s'estableixen uns principis generals de la participació.

- La participació té com objectiu **incidir** en relació amb les decisions sobre processos d'elaboració, implementació i avaluació de polítiques públiques impulsats per les administracions públiques catalanes.
- Les modalitats de participació no estan limitades i només es preveu una classificació operativa: les modalitats de caràcter estable (consells de participació o altres òrgans de caràcter col·lectiu) i les modalitats de caràcter temporal (actuacions puntuals de participació que no s'estenen en el temps). Alhora, des del punt de vista de les persones participants es preveu: la participació universal, la vinculada al cens, el sorteig i la inoculació i la selecció directa. Finalment, cal assenyalar que en relació amb aquestes darreres modalitats es preveu expressament que puguin ser compensades econòmicament o amb crèdits curriculars.
- L'àmbit d'aplicació de l'Avantprojecte inclou l'Administració de la Generalitat i als ens locals. Els municipis de fins a 2.000 habitants es regeixen per la seva normativa i aquesta llei els és d'aplicació de forma supletòria. Els tràmits participatius previstos per la legislació en determinats sectors i matèries es regeixen per la seva normativa específica. L'única excepció és la previsió de la derogació de l'article 69 de la Llei 19/2014 relatiu al procediment d'elaboració de normes, ateses les disfuncions que genera.
- Es regula la necessitat de planificar la participació ciutadana sobre actuacions incloses en els instruments de planificació estratègica, i la ciutadania podrà presentar propostes en el termini d'un mes.
- S'estableix un dret de participació universal, que no està limitat ni per edat ni territorialment. Tanmateix, justificadament, en alguns instruments es pot limitar la participació d'acord a determinades variables.
- S'estableix un contingut mínim de les disposicions normatives que regulen els consells de participació o altres òrgans de caràcter col·lectiu que tinguin el caràcter de modalitats estables de participació.
- S'obliga a crear una comissió de seguiment pels instruments participatius de projectes estratègics.
- S'estableix l'obligació de fer informes d'avaluació per les administracions públiques i el Síndic ha d'avaluar cada dos anys la llei.
- S'estableix que la qualitat de la participació té més a veure amb fomentar un canvi cultural, posar a disposició els recursos necessaris i promoure el compromís institucional, que no pas amb procediments reglats que sovint dificulten impulsar les modalitats de participació i la innovació en el diàleg amb la ciutadania, que és dinàmic i canviant.
- Es prenen mesures positives per incloure perfils que tendeixen menys a participar.

2. Opció de regular de forma detallada i exhaustiva les modalitats de participació.

- Mesures principals d'una alternativa reguladora: regular la participació ciutadana de manera àmplia i exhaustiva al mateix temps. Les mesures serien: regular en una mateixa norma les consultes ciutadanes, la participació en l'elaboració de normativa i en l'elaboració de pressupostos, en l'avaluació i seguiment de polítiques públiques, la regulació del portal de participació i incloure-hi el foment de l'associacionisme (vegis, per exemple, la Llei 4/2023 de la Comunitat Valenciana).

- Es modifiquen els procediments sectorials amb tràmits participatius, per tal d'incloure-hi requisits de qualitat en l'impuls de la participació. O, alternativament, es deroguen específicament els tràmits participatius dels procediments sectorials que es considera que no aporten valor, per tal d'harmonitzar la normativa.
- Es llisten totes les modalitats de participació existents i es regulen detalladament les fases i requisits de cadascuna d'elles.
- S'estableix un règim sancionador (en comptes de les comissions de seguiment i la sol·licitud de reparació) que tipifiqui infraccions per l'incompliment dels requisits de qualitat previstos a la norma (de manera similar a la Llei 19/2014).

No es valoren els impactes d'aquesta opció, ja que en cap cas es contempla com a viable en entrar en contradicció amb el model de participació que s'impulsa des de la Generalitat en consens amb el món local i d'acord a les preferències expressades pels participants en els diferents espais de participació habilitats en el procés d'elaboració de l'avantprojecte.

2. Anàlisi dels impactes econòmics, socials i ambientals més rellevants de les opcions considerades

A. Informe d'impacte pressupostari

- **Administració de la Generalitat**

Els impactes de les diverses opcions considerades són els següents:

- **0. Opció de “no fer res”**

Els processos participatius i altres instruments s'impulsen d'acord a elements que no tenen a veure amb una planificació estratègica ni amb l'interès per a la ciutadania.

Els recursos destinats a l'impuls de la participació depenen de la prioritat que les administracions impulsores hi donin, així com les mesures d'inclusió i de qualitat de la participació.

En cas que en el desenvolupament d'algun instrument de participació no es garanteixi la participació efectiva d'algun col·lectiu o no es faci un retorn a la ciutadania els participants no disposen de canals específics de reparació.

Possibles modificacions organitzatives

La unitat de participació segueix donant suport amb la intensitat i les garanties que ho permetin el número d'instruments de participació que s'activin. Més enllà dels suports personalitzats i formacions, actualment es facilita, gestiona i es desenvolupa el portal participa.gencat.cat i el mapa d'actors per a la participació.

El cost mitjà anual de mantenir aquests serveis de suport són:

- Suports personalitzats i formacions: 110.000€ (100% d'un A27 i 100% d'un A24)
- Manteniment i evolució del portal participa.gencat.cat: 115.000€
- Mapa d'actors: 35.000€

El volum d'instruments participatius que s'impulsin els propers anys depèn del compromís institucional, conjuntament amb les previsions pressupostàries. La seva evolució els propers anys, si no hi ha la intervenció que es proposa, es preveu que es mantinguin al voltant de 19 processos a l'any.

La manca de planificació, es manté, i se segueixen fent contractacions menors per dinamitzar els processos participatius.

En relació a les modalitats estables, en forma d'òrgans col·legiats, segueixen existint consells de participació sense una dinamització especialitzada. Actualment se'n comptabilitzen 71 al portal participa.gencat.cat, si bé molts d'ells no estan actius.

Pel que fa a l'impacte del suport al món local que s'ofereix des de la Generalitat, actualment es realitzen les actuacions de suport següents: formacions a través de l'EAPC, que estan obertes al personal tècnic i electe del món local; suport i assessorament a través del Servei Decidim Catalunya, en col·laboració amb diputacions de Lleida i Tarragona i l'Administració Oberta de Catalunya, a ajuntaments de les esmentades demarcacions. Aquest servei inclou la provisió de la plataforma digital Decidim i d'un assessorament en participació ciutadana.

El cost de mantenir aquest suport al món local es pot desglossar de la manera següent:

- La transferència de la Direcció General de Govern Obert al Consorci d'Administració Oberta de Catalunya (AOC) per al finançament del Servei Decidim Catalunya és de 253.000,00 euros anuals.
- Responsable del món local, amb una dedicació del 75% i un cost anual al voltant de 30.000,00 euros.
- Formacions al món local: aproximadament 3.000 euros anuals.

Els requisits de qualitat dels instruments participatius

Com s'ha assenyalat, la Llei 10/2014 regula de forma flexible les diferents modalitats participatives i no determina requisits. Tanmateix, des de les diverses administracions s'han fet [guies](#) i formacions per establir uns requisits de qualitat dels processos participatius. Els costos d'impulsar els requisits de qualitat actualment, i que es mantindrien en cas de "no fer res" són els següents:

- La planificació de la participació ciutadana, a l'Administració de la Generalitat, la duu a terme la Subdirecció General de Participació Ciutadana, a través de la informació que la resta d'unitats li transmeten a la Comissió Interdepartamental de Govern Obert. La planificació de la participació a l'Administració de la Generalitat té un cost aproximat d'un 10% del sou del responsable de planificació de processos, al voltant de 6.500 euros anuals.

- La comunicació dels processos participatius. No en tots els processos es du a terme una campanya o pla de comunicació. La despesa específica associada a plans de comunicació és molt residual i no significativa.
- Dinamitzar el procés participatiu (ordenació del debat, dinamització de les sessions virtuals o presencials, informes de les sessions i informe de resultats final, així com avaluació del procés).
No tots els processos participatius es dinamitzen, actualment. La despesa mitjana anual per a la dinamització de processos participatius és al voltant de 100.000€ (Estimació feta en base a la mitjana de despeses en processos participatius de la Subdirecció General de Participació Ciutadana, anys 2021-2024, més la despesa en participació ciutadana del Departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica per a l'exercici 2024, donat que és el departament que més despesa executa en aquest àmbit).
- Grup motor: actualment no és preceptiu, i en els casos en què es fa, és dinamitzat per la mateixa empresa dinamitzadora, els costos de la qual ja han estat quantificats.
- Prestació de serveis lingüístics, llenguatge planer i llengua de signes: actualment no es presten aquests serveis de forma generalitzada.
- Espais físics accessibles: les sessions presencials es fan en equipaments públics que compleixen els requisits d'accessibilitat sense cost addicional.
- L'atenció ciutadana en matèria de participació digital no es presta actualment.

Totes les despeses derivades de l'opció de no fer res van a càrrec del pressupost de la Direcció General de Govern Obert, excepte la dinamització d'alguns processos participatius que va a càrrec dels departaments impulsors.

- **1. Opció proposada al text**

Possibles modificacions organitzatives.

- L'estructura de l'Administració de la Generalitat es pot mantenir, si s'aprova l'Avantprojecte de llei que es proposa. Només s'haurien de millorar els canals interns de comunicació a la unitat amb competències en matèria de participació, per tal que pugui prestar assessorament estratègic especialitzat, d'acord amb l'art. 35 de l'Avantprojecte.
- Cost de l'adaptació dels espais estables de participació de l'Administració de la Generalitat perquè siguin més oberts, treballin segons el cicle de les polítiques públiques, es renovin els membres i la participació sigui diversa. El cost d'aquestes adaptacions dependrà de si es fa a través de personal propi o d'una externalització. Externalitzar la dinamització d'un consell de participació pot tenir un cost al voltant de 18.000 euros anuals (Font: cost d'assessoraments a les Taules de Participació Social de Serveis Penitenciaris).

L'estimació de quants consells de participació passarien a externalitzar la seva dinamització és molt complexa. Es pren de base que, en els darrers anys, s'ha assessorat una mitjana d'un consell de participació cada dos anys. Suposant que els consells que mostren més interès a millorar són un cada dos anys, i suposant que aquests opten per

externalitzar la dinamització, podem estimar que aquesta mesura tindria un cost mitjà de 9.000 euros anuals.

Els suports personalitzats, les formacions, el manteniment del portal participa.gencat.cat i el mapa d'actors se seguiran duent a terme pels mateixos costos que en l'opció de no fer res:

- Suports personalitzats i formacions: 110.000€ (100% d'un A27 i 100% d'un A24)
 - Manteniment i evolució del portal participa.gencat.cat: 115.000€
 - Mapa d'actors: 35.000€
- Pel que fa al suport al món local, els costos vinculats al suport al món local amb l'opció proposada es mantindran iguals que en l'opció de no fer res:
- La transferència de la Direcció General de Govern Obert al Consorci d'Administració Oberta de Catalunya (AOC) per al finançament del Servei Decidim Catalunya és de 253.000,00 euros anuals.
 - Responsable del món local, amb una dedicació del 75% i un cost anual al voltant de 30.000,00 euros.
 - Formacions al món local: aproximadament 3.000 euros anuals.

Els requisits de qualitat dels instruments participatius

L'opció proposada preveu una major exigència en els requisits de qualitat dels instruments participatius, per tant, és previsible que s'encareixi la seva realització i se n'hagin de realitzar menys, excepte que es prevegi un increment substancial de la despesa per dur-los a terme i de les persones dels equips que es dediquen a supervisar-los.

D'altra banda, també és cert que la proposta centra la participació en qüestions estratègiques i rellevants per a la ciutadania, i per tant, malgrat incrementar els costos en la seva organització, podria disminuir el número d'instruments participatius per centrar-se en les qüestions de major rellevància.

El més probable, en aquest cas, seria no tant que s'incrementi la partida de 300.000 euros anuals, sinó que s'incrementi el seu percentatge d'execució, a dia d'avui baix (10-20%) per la dificultat d'activar instruments de contractació oberta per la manca de planificació.

L'impacte i, en la mesura de possible, el cost dels requisits previstos a l'opció proposada són els següents, que reverteixen en el pressupost de l'Administració de la Generalitat, quan aquesta sigui l'administració impulsora serien:

- La necessitat de donar compliment a les exigències d'informació i comunicació (art. 14) inclou:
- La difusió dels instruments de participació a través de xarxes socials i mitjans de comunicació, segons la rellevància de la matèria.
 - L'adaptació del missatge i el registre a la diversitat de la ciutadania cridada a participar: comunicació clara i inclusiva.
 - Campanyes informatives de difusió, que tenen el caràcter de publicitat institucional, per augmentar la cultura participativa, amb la col·laboració dels mitjans de comunicació públics.

Suposant que per a tots els processos es contractés un suport per a la comunicació, els costos serien de 95.000 euros anuals (5.000,00€ x 19, en què els 5.000 euros responen al cost mitjà d'un pla de comunicació per a un procés de participació estàndard).

- La compensació econòmica de la participació ciutadana, a la qual habilita (no obliga) l'Avantprojecte. Pot tenir un cost aproximat de 65€ sessió/participant per cada instrument participatiu en què es decideixi compensar els participants. Es pot agafar com a referència el valor de la compensació que es va donar als participants de l'Assemblea Ciutadana pel Clima (ACCC) organitzada per la Generalitat, que va costar 31.200,00€ (65x6x80, l'ACCC comptava amb 100 participants, però només van assistir a les mínimes sessions per rebre compensació un 80%).

En cas que es generalitzi l'ús d'aquests instruments, i se'n digui a terme un cada dos anys, el cost anual d'aquesta compensació seria doncs d'una mitjana aproximada de 16.000 euros.

- La necessitat d'adoptar les mesures de conciliació i inclusió per facilitar la participació.

Per exemple, el servei de cura d'infants perquè les persones cuidadores (habitualment dones) puguin assistir a les sessions participatives. Els serveis de cures per a infants contractats en el marc de l'Assemblea Ciutadana pel Clima van tenir un cost de 3.197 euros (66,61€/h). Al document adjunt es desglossen els conceptes que inclou aquest preu.

En cas que els serveis de cures es generalitzin en tots els processos participatius, no només en els de modalitat per sorteig, seria doncs de 57.000€ (3.000,00€*19 processos).

- Facilitar els desplaçaments de persones de fora dels nuclis urbans, quan no hi ha transport públic accessible o es cerca la participació de persones grans o amb dependència. Facilitar el transport es podria fer a demanda, així s'abarateixen els costos. El cost pot oscil·lar al voltant dels 20 euros per participant i per trajecte, tot i que depèn del transport i de l'origen i la destinació.

La mitjana de participants per procés és de 64.

Un procés mitjà té unes 8 sessions de participació.

L'estimació en cas que tots els participants de tots els processos participatius s'acollissin a aquesta compensació seria de 194.560,00€ (20*19*64*8).

- Grup motor: els costos de la seva organització estan inclosos als costos de dinamització.
- Prestació de serveis lingüístics, llenguatge planer i llengua de signes: els serveis de traducció simultània oscil·len els 300 euros per sessió. Comptant que la mitjana de sessions per procés són 8, i que es fan uns 19 processos anuals, s'estima que si tots incorporessin aquest servei el cost seria de 45.600,00€. El llenguatge planer es pot aconseguir a través de la IA. Pel que fa a la llengua de signes, comptant que es fa un procés que afecta particularment els usuaris de la llengua de signes cada 4 anys, d'acord a les experiències del departament de Cultura els darrers 4 anys, el cost pot oscil·lar els 400 euros per sessió, per una mitjana de 8 sessions, és un cost de 800 euros anuals.
- Espais físics accessibles: les sessions presencials es seguiran fent en equipaments públics que compleixen els requisits d'accessibilitat sense cost addicional.

- L'atenció a la ciutadania en matèria de participació digital, prevista a la intervenció, no suposa la creació d'un nou servei d'atenció ciutadana, sinó que s'aprofitin els serveis existents per prestar suport en matèria de participació digital (per exemple, els espais de formació i alfabetització digital adherits la Xarxa Punt TIC podrien atendre la ciutadania que vol participar de manera virtual en un procés). Molts d'aquests espais són centres cívics, biblioteques i equipaments municipals de formació i alfabetització digital. Igualment, pel que fa a les infraestructures físiques de participació que són espais públics, com ara, centres cívics i sales, que ja s'utilitzen per participar. Per tant el cost d'aquesta previsió és 0.

Així doncs, pel que fa a l'àmbit de la Generalitat, els impactes pressupostaris del text proposat respecte l'opció de no fer res s'expliciten a la següent taula:

	No fer res	Opció del text
Suports personalitzats a la Generalitat	110.000,00 €	110.000,00 €
Portal participa.gencat.cat	115.000,00 €	115.000,00 €
Mapa d'actors	35.000,00 €	35.000,00 €
Planificació de la participació	6.500,00 €	6.500,00 €
Comunicació de la participació*	0,00 €	95.000,00 €
Avaluació de la participació	14.250,00 €	14.250,00 €
Compensació de la participació ciutadana**	0,00 €	16.000,00 €
Serveis de cures**	0,00 €	57.000,00 €
Desplaçaments**	0,00 €	194.560,00 €
Dinamització de processos participatius***	100.000 €	285.000,00 €
Dinamització dels consells de participació	0,00 €	9.000,00 €
Grup motor	0,00 €	0,00 €
Prestació de serveis lingüístics, llenguatge planer i llengua de signes	0,00 €	46.400,00 €
Espais físics accessibles	0,00 €	0,00 €
L'atenció a la ciutadania en matèria de participació digital	0,00 €	0,00 €
Servei Decidim Catalunya	253.000,00 €	253.000,00 €
Suports personalitzats al món local	30.000,00 €	30.000,00 €
Formacions al món local	3.000,00 €	3.000,00 €
	666.750,00 €	1.269.710,00 €
IMPACTE PRESSUPOSTARI A LA GENERALITAT DE L'OPCIÓ PROPOSADA	602.960,00 €	

* no s'ha tingut en compte el procés de l'ACCC perquè distorsiona els costos mitjans. El recurs a un pla de comunicació, en l'opció de no fer res, no s'ha computat, atès que a dia d'avui és una pràctica molt poc habitual. En l'opció proposada, s'ha estimat que es contracti un pla de comunicació per a tots els processos participatius, contant com a cost mitjà de pla de comunicació 5000,00 € per una mitjana de 19 processos anuals.

**costos que no s'han computat en l'opció de no fer res, ja que s'han donat de manera puntual.

***no s'ha tingut en compte el procés de l'ACCC perquè distorsiona els costos mitjans. En l'opció proposada, s'ha estimat que es contracti la dinamització de tots els processos participatius, contant com a cost mitjà de dinamització 15.000,00€ per una mitjana de 19 processos anuals.

Per a l'any 2025 l'impacte pressupostari derivat de l'aplicació de la llei és nul ja que es preveu que la proposta normativa s'aprovi a partir de l'any 2026. A partir de la seva aprovació i per als exercicis consecutius, el finançament de les despeses derivades de l'aplicació de la llei anirà a càrrec de la unitat directiva competent en matèria de participació ciutadana de l'Administració de la Generalitat (actualment la Direcció General de Govern Obert), d'acord amb les disponibilitats recollides en les lleis de pressupostos vigents, i sens perjudici de les partides pressupostàries que la resta de departaments de l'Administració de la Generalitat i

entitats del sector públic institucional reservin cada any per a finançar els seus propis instruments de participació.

A l'hora de valorar l'impacte pressupostari de la proposta normativa, cal tenir en compte les següents consideracions:

- En primer lloc, l'avantprojecte **no fixa la preceptivitat** d'impulsar instruments de participació ciutadana, sinó que estableix els elements de qualitat que cal tenir en compte a l'hora d'impulsar-los. Per tant, la despesa sempre dependrà de quants instruments de participació activi la Generalitat i el seu sector públic anualment, i del nivell d'excel·lència amb què es desenvolupin, sempre respectant els llindars mínims que, això sí, fixa la llei.
- En segon lloc, l'avantprojecte insta les administracions a prioritzar quines actuacions s'obren a participació, ponderant la seva rellevància estratègica, l'interès que susciten entre la ciutadania i **els recursos disponibles**. En aquest sentit, mai es donarà el cas que hi hagi previsions no assumibles pressupostàriament.
- Per últim, l'estimació d'impacte pressupostari s'ha fet a partir **d'una projecció de màxims**, i és presumible que aquest nivell no s'assoleixi de forma immediata. En cas que aquesta previsió de màxims s'arribés a acomplir (tant pel que fa al nombre d'instruments de participació impulsats com de mesures de qualitat amb costos associats, com ara els plans de comunicació, els serveis de cures, els desplaçaments i serveis lingüístics vinculats a aquests instruments), la Direcció General de Govern Obert, **en un escenari de no creixement pressupostari**, assumiria aquestes despeses de la següent manera:
 - Redistribuint algunes partides del seu propi pressupost: amb previsió que les despeses vinculades a l'impuls d'instruments de participació vagin en augment, al 2025 ja s'han deixat d'executar altres despeses respecte al darrer pressupost aprovat, concretament el Premi Participa a l'Escola (32.000 euros), les subvencions DEMOC (105.000 euros), la formació per a la millora de la participació (14.000 euros). Aquests 151.000 euros cobririen una part d'aquest impacte.
 - Incrementant el percentatge d'execució pressupostària: en els darrers exercicis pressupostaris, per diferents motius, entre ells les dificultats per planificar els instruments de participació que l'avantprojecte vol contribuir a pal·liar, el % d'execució pressupostària de la unitat ha estat del 65%, quedant sense executar un 35%, equivalent a 527.383,09 euros.
 - La suma d'ambdues quantitats (151.000,00 + 527.383,09= 678.383,09) cobreix l'impacte pressupostari de l'opció proposada al text (602.750,00€). Per tant, l'aprovació i conseqüent compliment de la llei no implicaria un increment pressupostari, sinó que seria un impuls que contribuiria a assolir el nivell de despesa vinculada a la participació que s'ha estimat desitjable en els darrers anys per part del legislador en els pressupostos corresponents.

○ **Ajuntaments**

● **0. Opció de “no fer res”.**

Possibles modificacions organitzatives

- El 65% dels municipis disposen de regidories amb competències específiques en matèria de participació. La majoria d'aquestes regidories (89%) comparteixen la gestió amb altres àrees.
- Un 22% dels ajuntaments de Catalunya compten amb un departament tècnic (servei o unitat) especialitzat que centralitza les actuacions de participació. D'aquests, el 84% comparteixen aquesta dedicació amb altres matèries, principalment vinculades amb l'àrea d'atenció a les persones.
- Aquestes estructures polítiques i tècniques estan poc esteses als municipis de menys de 2.500 habitants.
- El 57,7% dels municipis no han realitzat canvis significatius en les seves estructures tècnic-administratives de participació. Els canvis més significatius han estat el relleu del cap tècnic (14,6%) i la reducció de l'estructura organitzativa (11,4%).
- Un 31% dels ajuntaments de Catalunya compta amb treballadors (tècnics o similars) dedicats a temes de participació ciutadana. Dins d'aquest grup, el 47% tenen reconeguda la figura de tècnic de participació.
- Del total de treballadors identificats, un 44% són funcionaris, un 42% són personal laboral i un 14% tenen altres tipus de contracte.
- En relació amb la dedicació, un 35% dedica més de 30 hores setmanals a aquestes tasques, mentre que el 46% dedica menys de 10 hores setmanals.
- Un 64% dels ajuntaments ha ofert formació específica en temes de participació al personal: un 46% al personal dedicat exclusivament a participació i un 17% al personal que treballa en altres àmbits.

Requisits de qualitat

Pel que fa als costos associats als requisits de qualitat de la participació al món local, actualment no es disposen de dades al respecte.

Les dades de què es disposa tenen a veure amb el nombre d'instruments de participació i d'òrgans estables de participació que ja s'han assenyalat a l'apartat de la situació de la participació al món local.

En referència a aquestes dades, no es preveu que, amb l'opció de no fer res, variïn significativament.

● **1. Opció proposada al text**

Possibles canvis organitzatius i pressupostaris als ajuntaments

Les mesures de l'opció proposada (aprovar un Avantprojecte de llei de model de participació ciutadana de qualitat) i els seus efectes respecten l'autonomia local perquè no regulen la concreta organització d'aquests ni la seva regulació pressupostària. El text només fa algunes –poques– previsions generals, que es poden concretar, pel que

fa als elements principals i la seva aplicació, en els reglaments municipals de participació (i així s'indica expressament al llarg de l'Avantprojecte).

Les previsions formen part de la competència exclusiva de la Generalitat *“per a l'establiment del règim jurídic, les modalitats, el procediment, l'acompliment i la convocatòria per la mateixa Generalitat o pels ens locals, en l'àmbit de llurs competències”* de les modalitats de participació (art. 122 de l'Estatut d'autonomia).

La proposta del text respecta el principi de diferenciació, és a dir, el text proposat, com a llei sectorial de participació, té en compte les diverses tipologies i característiques que presenta la realitat municipal de Catalunya i de manera especial la seva capacitat de gestió. En conseqüència, no imposa obligacions més enllà d'aquelles que l'administració local pugui assumir en funció de les seves capacitats:

- Les administracions públiques poden impulsar la participació sempre que ho considerin oportú (art.10.1). És a dir, no s'obliga les administracions locals a fer participació. En canvi, sí que conté un mandat (“ha d'impulsar”) a la Generalitat de fer participació sobre actuacions estratègiques i d'especial interès per a la ciutadania que hagi incorporat en la seva planificació.
- La planificació estratègica de la participació es vincula als recursos disponibles (l'art. 10.1 fa referència a la ponderació entre la seva rellevància i els recursos disponibles). Els petits municipis no s'han de comprometre a impulsar participació si no tenen els recursos necessaris perquè aquesta sigui de qualitat.
- L'exercici de la iniciativa ciutadana per impulsar instruments participatius es vincula a la mida de la població (art. 18): en els municipis més grans, es necessita el suport d'un percentatge major de la població.
- El suport al món local (art. 12) va destinat expressament i única als municipis, que per la seva dimensió o naturalesa no disposin dels mitjans i la infraestructura necessària per assumir les obligacions derivades de la llei.
- Pel que fa a l'organització de les administracions (art. 34), es preveu que l'Administració de la Generalitat disposi d'un òrgan o unitat amb competències de participació, mentre que les administracions locals poden disposar d'un òrgan específic de participació ciutadana (per tant, no és obligatori, amb l'objectiu de respectar les seves potestats d'autoorganització).

Seguint amb l'anàlisi d'impacte pressupostari:

- Pel que fa a la necessitat de comptar amb personal qualificat en participació, la proposta d'intervenció la vincula a l'impuls de la participació.
- Sobre l'estimació del nombre de processos que s'efectuen actualment al món local en relació als que s'estima que es farien si s'aprovés l'opció proposada al text, s'estima que els processos participatius no s'incrementarien si s'aprovés el text proposat, sinó que els recursos es destinarien, de manera més estratègica i seguint les indicacions de l'Avantprojecte, a aconseguir una participació més de qualitat.

L'impacte dels requisits previstos a l'opció proposada quan s'empren instruments participatius (comunicació i difusió durant tot el procés, creació d'un grup motor, mesures d'inclusió, etc.), sobre els ajuntaments es reflecteixen a l'apartat següent, quan s'analitzen els impactes dels requisits de qualitat.

- Les mesures de l'Avantprojecte en relació amb les noves tecnologies, que han de facilitar la innovació en la participació al món local, es poden implementar a través dels evolutius del portal de participació. La facilitació de la plataforma i el desplegament de nous evolutius els financen administracions supramunicipals (la Generalitat a les demarcacions de Tarragona i Lleida i les diputacions de Girona i Barcelona).

Tanmateix, cada ajuntament pot escollir una altra opció que ofereixen les administracions supramunicipals, amb els límits que disposa l'Avantprojecte a l'article 40.

El servei d'atenció ciutadana en l'ús de la plataforma digital de participació no és un servei "ex novo," sinó a través de la xarxa de punts TIC ja existents, com s'ha dit anteriorment. Per tant, no tindria cost per a l'ajuntament.

- Pel que fa a la creació d'un mapa d'actors, l'impacte per als ajuntaments és de gestió de la informació i de les dades de caràcter personal (formació en matèria de protecció de dades, gestió de les bases de dades, etc.), atès que es cerca la interoperabilitat de bases de dades ja existents entre diferents administracions (també ajuntaments) per poder arribar a més ciutadans i minimitzar els costos de gestió.
- Atesos els pocs recursos pressupostaris de què disposen els municipis de fins a 2.000 habitants es regeixen per la seva normativa i aquesta llei els és d'aplicació de forma supletòria.

Els requisits de qualitat dels instruments participatius.

Com s'ha assenyalat, l'opció proposada estableix una sèrie de requisits de qualitat, l'impacte pressupostari dels quals, per als municipis, s'analitza a continuació:

- La necessitat de donar compliment a les exigències d'informació i comunicació previstes per l'Avantprojecte de llei (article 37), com ara, que sigui plural, amb dades obertes, amb llenguatge planer, accessible, etc.

La majoria d'ajuntaments (petits i mitjans) fan comunicació i difusió dels processos amb personal propi (els tècnics municipals). L'Avantprojecte de llei no fixa un estàndard de qualitat de la informació, perquè cada administració ha d'aproximar-se als requisits de qualitat que es fixen en la mesura dels seus recursos.

- La creació de comissions de seguiment en els projectes estratègics. La creació del grup motor es pot fer a cost 0, si bé les atribucions que li atorga la intervenció que es proposa farien recomanable donar una compensació als seus membres per tal que es puguin dedicar a les tasques associades amb més i millor dedicació. La compensacions pels membres del grup motor seria en funció de l'entitat del procés participatiu i la dedicació que necessités, així com de les possibilitats de cada ajuntament.
- La compensació econòmica de la participació ciutadana serà en funció de la disponibilitat pressupostària de l'ajuntament. En qualsevol cas, les modalitats per sortejar encara són una opció molt poc significativa.

- Disposar d'espais físics accessibles per a persones amb discapacitat, quan les modalitats de participació siguin presencials, no suposa cap cost addicional per als ajuntaments, atès que la normativa reguladora de centres cívics, biblioteques i espais d'actes on habitualment es duen a terme els processos participatius, ja preveu que siguin accessibles.
- Vetllar perquè els espais on es fa la participació siguin accessibles amb transport públic, així com facilitar el desplaçament a persones que visquin fora de les trames urbanes o amb mobilitat reduïda (art. 38). En el cas de processos dins un mateix municipi els costos de desplaçament són molt menors, absorbibles per transport urbà o a peu. En casos de mobilitat reduïda es pot optar per canals digitals.
- Adoptar les mesures d'inclusió i conciliació per facilitar la participació. Es divideixen en aquells objectius d'inclusió obligatoris (les administracions que impulsen la participació “han de”), previstos a l'article 17 (garantir la participació en diferents franges horàries, possibilitar la participació de persones en situació de dependència) i les mesures no obligatòries (les administracions “poden” compensar la participació ciutadana, compensar la participació d'infants i joves amb crèdits curriculars, prestar un servei de suport lingüístic a les persones participants que ho necessitin per poder expressar-se oralment o per escrit en català o en occità...). Les mesures obligatòries poden assumir-se amb cost 0 a través dels canals de participació digital. Els casos de les mesures no obligatòries, dependran de les disponibilitats pressupostàries dels ajuntaments.

Pel que fa al cost dels objectius d'inclusió i conciliació per als ajuntaments, no estan definits com a mesures concretes, sinó com a objectius (article 17.1), per tal que els ajuntaments puguin adoptar mesures per aconseguir aquests objectius segons les seves possibilitats. Per exemple, habilitar canals de participació no suposa cap cost afegit si es disposa de la plataforma digital. Facilitar la participació de persones amb dependència sí que pot tenir un impacte, però les mesures en definiran l'abast. Actualment la Generalitat ofereix el programa [temps per cures](#) per poder conciliar quan es tenen a càrrec persones dependents.

- Dinamitzar el procés participatiu (ordenació del debat, dinamització de les sessions virtuals o presencials, informes de les sessions i informe de resultats final) es pot dur a terme pels mateixos tècnics municipals, en casos de processos de poca envergadura. Les Diputacions de Tarragona, Girona i Barcelona ofereixen serveis de suport al foment de la participació en concepte d'assessorament i dinamització.
- Planificar la participació d'acord als plans estratègics de l'Administració, que s'ha de difondre entre la ciutadania. En aquest cas, no té un cost addicional ja que no implica l'elaboració d'un nou pla, sinó identificar les actuacions que s'obren a participació dins les planificacions ja existents. La difusió entre la ciutadania es pot fer a través de la plataforma digital.

- **Les administracions supramunicipals i l'Administració General de l'Estat**

Administracions supramunicipals

- **0. Opció de no fer res**

– Les diputacions ofereixen recursos econòmics, tècnics i materials per al foment de la participació ciutadana al món local, tal com s'ha explicat anteriorment. El pressupost que hi destinaren l'any 2024 és de:

- Diputació de Girona: 250.000€
- Diputació de Barcelona: 950.000€
- Diputació de Tarragona: No preveu suport financer, sinó acompanyament a través de personal de la pròpia Diputació.
- Diputació de Lleida: no ofereix recursos específics de suport al món local en participació ciutadana, tot i que compta amb personal de referència.

- **1. Opció proposada al text**

Sobre les administracions supramunicipals (referint-nos a diputacions i consells comarcals), la proposta d'intervenció preveu les mesures següents:

-Suport als ajuntaments (art.12) per part de diputacions i consells comarcals.

-Les administracions supramunicipals han de facilitar als municipis que ho sol·licitin una plataforma digital de participació ciutadana (art. 40.2).
Els costos són els mateixos que en l'opció de no fer res.

Es preveu que es mantinguin els suports que actualment estan donant les administracions supramunicipals en els mateixos termes que en l'opció de no fer res.

Administració General de l'Estat

El text no té impacte sobre l'Administració General de l'Estat, si bé s'hi preveu que l'Administració de la Generalitat pugui obrir a participació qüestions que afectin el territori de Catalunya. La possibilitat d'incidir, en aquest cas, serà sobre les posicions de la Generalitat en aquella qüestió de competència de l'Estat, per tant, la valoració de l'impacte de l'opció proposada al text és sobre l'Administració de la Generalitat.

2.B. Informe impacte normatiu en termes de simplificació i reducció de càrregues administratives

Impactes en termes de càrregues administratives

- **0. Opció de no fer res**

- La Llei 10/2014 preveu una recollida de suports mínim -que s'identifica com una càrrega a la ciutadania- per exercir la iniciativa ciutadana en processos participatius.

- La normativa d'aplicació és la normativa sectorial reguladora del procediment, que imposa càrregues administratives. En el seu defecte, s'aplica la Llei 10/2014.

- La Llei 10/2014 no regula procediments administratius, per tant, no imposa càrregues administratives a empreses ni particulars.
- En termes de simplificació normativa, la Llei 10/2014 regula de manera conjunta les consultes populars no referendàries i altres formes de participació, que defineix com a “processos participatius”.

- **1. Opció proposada al text**

Les càrregues administratives que afecten les empreses

- La proposta d'intervenció que es proposa no crea nous tràmits de participació preceptiva o facultativa en procediments sectorials reglats, en què hi ha tràmits participatius que impulsen ciutadans i empreses (atès que defuig de considerar la participació ciutadana com un tràmit més en el si del procediment administratiu, que és l'àmbit de les normatives sectorials). Per tant, des d'aquesta perspectiva, no hi ha càrregues administratives.
- La participació en la gestió d'espais, equipaments i serveis privats prevista a l'article 42 de l'Avantprojecte, en tant que s'impulsa per l'Administració i és tan sols habilitadora, no ha de generar tampoc cap càrrega administrativa a empreses. Tampoc no es preveu cap afectació a la competència, atès que són pràctiques que es duen a terme amb l'aval jurídic de les administracions que les impulsen, com recentment ha dut a terme l'Ajuntament de Barcelona amb una nova regulació de la gestió cívica⁵. En tot cas, atès que no es formula en termes prescriptius, són les administracions les que han de valorar aquesta possible afectació a la competència en cada cas.
- La participació ciutadana en la gestió no suposa una càrrega pels privats que siguin titulars d'aquests centres, atès que es disposa expressament que s'ha de fer amb el consentiment dels titulars dels equipaments, espais o serveis (article 43.4 de l'Avantprojecte).

Les càrregues administratives que afecten els ciutadans

- La ciutadania pot demanar que s'incorporin actuacions no previstes en la planificació estratègica, en el termini d'un mes des que es fa pública (art. 8). Això és una càrrega pels ciutadans a l'hora de sol·licitar que s'obrin a participació projectes no previstos per l'administració.
- Es preveuen càrregues administratives als ciutadans per exercir la iniciativa ciutadana, associades a recollir un número de signatures determinat (pel cas de la Generalitat, 20.000 persones) o en el cas dels municipis, proporcional a la població que es crida a participar (art. 18).

És una mesura necessària i proporcional: les xifres són menors que les requerides per la normativa reguladora actual per a la iniciativa en l'impuls de consultes populars, atès que són per convocar instruments de participació que no es troben en l'àmbit de la democràcia directa i que no són vinculants. Així mateix, és proporcional a la finalitat d'establir un filtre que garanteix el veritable interès públic de la iniciativa i contribueix a no generar fatiga en la participació reiterada sobre qüestions que no són rellevants per a la ciutadania.

La concreció dels requisits documentals que s'exigeixen per les administracions per a l'exercici de la iniciativa ciutadana no cal que estiguin previstos per una norma amb rang de llei, sinó que es poden determinar reglamentàriament per cada administració, atesa la flexibilitat necessària i permesa en aquests casos (que com hem dit, es diferencien de les

⁵ <https://ajuntament.barcelona.cat/premsa/2024/06/30/entra-en-vigor-una-nova-regulacio-de-la-gestio-civica-dequipaments-que-lactualitza-i-que-reafirma-els-valors-daquest-model-de-participacio/>

consultes, en tant que no estan en l'àmbit de la democràcia directa).

- En coherència amb l'opció de no regular la participació com una part del procediment administratiu, no es preveuen recursos administratius en cas d'incompliment. En canvi, s'ordena un sistema de sol·licituds de reparació que els participants han de dirigir a la comissió de seguiment (en primer terme) i a l'administració impulsora (en segon terme). Si bé suposen una càrrega per als ciutadans, aquestes sol·licituds de reparació es consideren necessàries en tant que serveixen per demanar l'acció de les administracions davant d'incompliments que puguin apreciar (manca de retorn, d'una informació plural, etc.).
- La necessitat de presentar una reclamació a la comissió de seguiment es justifica en què aquesta és la instància més propera al ciutadà, flexible i que no es regeix pel dret administratiu (i per tant, que li generarà menys càrregues). Alhora, són necessàries perquè descarreguen l'administració d'haver de resoldre múltiples reclamacions sobre qüestions relatives als instruments de participació les quals poden ser resoltes de manera més àgil per la comissió que col·labora en el disseny i desenvolupament del procés participatiu.
- La queixa davant del Síndic de Greuges, que també és una càrrega pel ciutadà i que es preveu a l'opció proposada en última instància, és en realitat una remissió normativa existent i que ja es pot efectuar (article 33 Llei 24/2009).

Impacte en termes de simplificació normativa

- **0. Opció de no fer res**

- La regulació conjunta de les consultes populars no referendàries i de les "altres formes de participació ciutadana", que són els processos participatius a la Llei 10/2014. Això simplifica la quantitat de lleis existents.
- Llei 10/2014 no modifica ni afecta als tràmits de participació previstos per la normativa sectorial.
- Algunes mesures per a una participació de qualitat s'implementen sense la necessitat de generar una nova norma.
- Les modalitats no previstes normativament es poden dur a terme a través de l'elaboració d'informes jurídics justificatius i la remuneració als participants es fa a través de les empreses dinamitzadores.

- **1. Opció proposada al text**

- L'avantprojecte s'elabora amb un llenguatge més senzill i accessible que la Llei 10/2014, per tal que es pugui comprendre per operadors jurídics, però també per la ciutadania.
- Es simplifica el contingut del text normatiu, per tal que només sigui aplicable a les modalitats de participació impulsades des de les administracions.
- No necessita desenvolupament reglamentari per a la seva aplicació, atès que és una proposta de model de qualitat, no procedimental.
- No modifica ni afecta als tràmits de participació previstos per la normativa sectorial. No harmonitza la normativa sectorial en matèria de participació.
- És una nova llei marc de participació, per tant, contribueix a definir clarament el seu àmbit

d'aplicació i el règim jurídic associat, diferenciant-lo de la democràcia directa (com ara, les consultes populars no referendàries, que quedarien regulades en l'actual Llei 10/2014) i la democràcia representativa (en la normativa de règim electoral).

- Genera una nova llei en el marc normatiu.

2.C. Informe d'impacte de gènere

- **0. Opció de no fer res**

- Permet impulsar les opcions no normatives d'intervenció. En la tasca d'assessorament en matèria de participació, la unitat promotora de la norma recomana mesures d'inclusió, com ara: si es programen sessions presencials, es disposi d'un espai accessible, del servei d'acollida d'infants, es faciliti el transport per accedir-hi, sigui a hores que facilitin la conciliació, també es facin sessions virtuals, es faciliti la participació digital a través del portal o web de participació, s'incorporin indicadors de gènere en l'avaluació dels participants, etc.

A l'Assemblea Ciutadana pel Clima s'ha organitzat un servei d'acollida d'infants que ha estat utilitzat per algunes participants, així com un bus per facilitar l'accés a les sessions de debat, descentralitzades per tot Catalunya.

Aquestes mesures tenen efectes positius en generar una major participació de les dones. En el cas de les administracions locals passaria el mateix: els instruments no normatius permeten també facilitar la participació en termes d'inclusió.

La restricció a impulsar aquestes mesures no és només de caràcter pressupostari, sinó també de manca de compromís institucional amb la participació, és a dir, que no es prioritzen els recursos destinats a garantir una participació de qualitat.

- **1. Opció proposada al text**

- La proposta normativa en concret, des d'un punt de vista formal, no conté un ús androcèntric del llenguatge ni utilitza termes que comportin discriminació per raó de gènere. Des d'una vessant material, la proposta té un impacte de gènere positiu, en tant que es refereix de forma explícita al mandat, dirigit a l'administració, de remoure els obstacles que impedeixen o dificulten la participació de les dones (si bé és cert que participen més que els homes en processos participatius de caràcter social o relacionats amb la salut i el benestar, en l'àmbit de la Generalitat, tot i que només un determinat perfil de dones, d'entre 35 i 55 anys, treballadores del sector públic, d'origen català i amb estudis superiors).
- En especial, la norma amb rang de llei que es proposa fa èmfasi en els objectius de conciliació i inclusió (article 17), per tal de facilitar la participació de persones (majoritàriament dones) amb altres persones a càrrec o que necessiten cures. De fet, s'ha manifestat des d'un inici que un dels objectius de la unitat promotora és facilitar que les persones que normalment no participen (amb persones a càrrec, amb jornades laborals que dificulten la conciliació laboral i familiar amb la participació) i incorporar-les en els processos de presa de decisions públiques.

- L'opció proposada es justifica en els supòsits en què una norma amb rang de llei és habilitadora -com en el cas exposat, que habilita a la compensació econòmica, fet que pot redundar positivament en permetre la participació de dones que per motius socioeconòmics no hi participarien- i al mateix temps, obliga a impulsar determinades mesures d'inclusió, com ara, a l'art. 17.1, que estableix el mandat de preveure canals de participació digitals.

Tanmateix, d'acord amb l'article 3.g) de la Llei 11/1989, de 10 de juliol, de creació de l'Institut Català de les Dones, caldrà incloure a l'expedient l'informe d'impacte de gènere que ha d'emetre aquest Institut.

2.D. Informe d'impacte econòmic i social

- **0. Opció de no fer res**

La dinamització dels processos participatius genera ocupació i negoci entre el sector de les consultes i cooperatives de participació ciutadana, un sector petit i molt qualificat. Actualment s'interactua amb un univers d'unes 30 consultores i cooperatives.

La despesa anual en aquests conceptes està indicada al quadre d'impacte pressupostari.

- **1. Opció proposada al text**

Gran part dels costos pressupostaris per la Generalitat comptabilitzats en l'opció proposada al text es poden considerar beneficis econòmics per a les empreses dinamitzadores.

Els diferents efectes de la configuració del dret a participar

L'article 6 de l'Avantprojecte estableix que les persones tenen dret a participar i que excepcionalment es pot limitar el dret de manera justificada. Amb aquesta previsió, la participació dels menors es veurà incrementada en tant que es compta amb ells com a subjectes actius de la participació, en tant que ciutadans. A l'actualitat, l'article 41 de la Llei 10/2014 estableix un mínim d'edat als 16 anys (si bé es preveu la possibilitat de reduir aquesta edat justificadament). De la mateixa manera que amb el "dret universal", es canvia el marc base o "per defecte" de la participació, que haurà de ser sense limitacions d'edat.

A nivell material, això suposa que en l'impuls dels processos participatius, s'haurà de tenir en compte l'adaptació pel que fa als recursos, la informació i vocabulari, en especial, quan els infants hagin de ser directament interpellats, però també en totes aquelles matèries que els afecten com a ciutadans.

La naturalesa de la modalitat participativa emprada i la política pública que és objecte de participació són les que han de determinar (i si s'escau, delimitar) els perfils dels participants. La "universalitat" del dret a participar establerta a l'article 5 de l'Avantprojecte de llei es diferencia de la regulació de l'art. 41 de la Llei 10/2014, en el sentit de permetre que participin persones residents a altres territoris, més enllà de la competència de l'administració que impulsa la participació.

Si bé la Llei 10/2014 no prohibeix aquesta possibilitat, el cert és que l'Administració de la Generalitat s'ha trobat amb problemes quan ha impulsat la participació amb tercers països, en el marc, per exemple, de la cooperació catalana al desenvolupament. L'Avantprojecte vol

canviar el marc i posar-lo en la universalitat de la participació per defecte, fet que no impedeix, d'acord amb l'article 6, limitar el dret universal de manera justificada, en funció de les modalitats i els objectius que es proposen. L'Administració pública impulsora considerarà en cada cas, tant la modalitat com l'àmbit territorial de participació que siguin més oportuns.

Convé posar de relleu la diferent configuració de l'article 40.2 de la Llei 10/2014 i de l'article 1.2 de l'Avantprojecte; mentre que el primer posa el focus en l'escolta de les opinions de la ciutadania, l'altre, en la incidència en les decisions públiques. D'aquesta previsió s'espera obtenir un canvi, tant pel que fa al compromís polític de donar més possibilitats la ciutadania d'incidir en les polítiques públiques, com en la percepció ciutadana que la participació és realment útil per influir en els assumptes públics (i que això redundi en una major participació).

L'opció proposada, posant el dret a participar al centre, vol garantir un increment gradual en la qualitat en la realització de determinades modalitats participatives (que es posin a disposició els recursos necessaris, que hi hagi un compromís institucional, un retorn motivat, etc.). Això pot acabar incidint en una major consideració de la participació en la presa de decisions i en conseqüència, un increment de la participació, en considerar, la ciutadania, que la seva opinió es valora i té possibilitats d'incidir.

Les modalitats participatives

La Llei 10/2014 (articles 53 a 55) regula diferents modalitats participatives. En canvi, l'Avantprojecte de llei ha optat per dividir les modalitats segons la temporalitat i segons la forma d'accés, tot i que no s'enumeren les diferents modalitats, ni es limiten, amb la voluntat de fomentar la innovació.

A l'opció proposada s'estableix unes previsions que ha de complir la normativa dels òrgans estables de participació. Els avantatges de fer-ho, des del punt de vista de la participació, és que els òrgans estables esdevinguin espais de participació més dinàmics del que ho són actualment, amb la participació de diversos actors implicats i vinculats als cicles de les polítiques públiques. És a dir, que siguin útils com a espais d'intercanvi de diversos punts de vista (actualment, molts tenen un biaix molt institucional) i de deliberació de polítiques públiques d'actualitat.

Les noves tecnologies faciliten la participació i la innovació en els instruments participatius. Un exemple paradigmàtic ha estat l'ús de la plataforma Decidim, que ha impactat tant a nivell de la Generalitat com del món local, no només com a canal de participació, sinó com a infraestructura de participació ciutadana. Actualment, s'està utilitzant la plataforma Decidim per votació electrònica en alguns processos participatius (com ara, en els pressupostos participatius al món local), així com en l'àmbit de la participació deliberativa, mitjançant la presentació de propostes i la seva adhesió per part d'altres usuaris. També per dur a terme el retorn motivat per part de les administracions impulsores.

La regulació de l'opció proposada, al ser oberta, permetrà que avanci l'ús de les noves tecnologies en diferents modalitats de participació i contribueixi a l'aparició de nous instruments participatius. Les modalitats participatives no es limiten en una norma amb rang de llei, també, perquè el món tecnològic oferirà cada vegada més possibilitats per nous canals de participació i, fins i tot, noves modalitats participatives que són difícils de delimitar actualment.

La progressió de la tecnologia en el temps i la incidència sobre la participació es dona tant respecte l'opció de "no fer res" com per l'opció proposada, si bé l'opció proposada va més enllà de la simple habilitació i estableix expressament en diversos preceptes l'obligació fer ús de canals de participació digitals (art. 17 c, com a mesura d'inclusió). D'altra banda, es preveu la necessitat de la Generalitat de disposar d'una plataforma de participació digital de

participació en software lliure. Tot plegat suposarà un avenç en l'ús de les noves tecnologies, que es preveu que tingui un impacte rellevant en zones urbanes (en atenció a l'ús que ja es fa actualment del portal Decidim) i que hauria de ser útil, també, per zones rurals amb dispersió de la població.

Dret a la protecció de dades.

Des de la perspectiva del dret de protecció de dades, cal fer referència expressa a: la regulació del sorteig i els mapes d'actors per a la participació.

- Pel que fa a la participació per sorteig, en les assemblees ciutadanes pel clima que han impulsat tant la Generalitat com l'Ajuntament, s'ha dut a terme aquesta modalitat mitjançant l'accés a les dades del Registre de població de Catalunya, el padró d'habitants o similar; accés que s'ha hagut de justificar en base a la missió de l'interès públic (el "tractament de dades per obligació legal, interès públic o exercici de poders públics", previst per l'art. 8.2 de la Llei 3/2018, de 5 de desembre, de Protecció de Dades Personals i garantia dels drets digitals).

L'Avantprojecte habilita específicament a l'accés a les dades del Registre de població de Catalunya amb aquesta finalitat, en base a la missió d'interès públic. Això ha d'agilitzar el procés i dona base legal al tractament (actualment, es fonamenta en la Llei 10/2014, com a llei específica de participació).

L'accés a aquestes dades per part de les administracions impulsores de la participació és necessari per reduir o minimitzar els biaixos de la participació i per poder obtenir una mostra representativa dels criteris sociodemogràfics preestablerts. També és proporcionat, atès que l'accés és a registres en què figuren els domicilis, per tal de fer els enviaments de les invitacions a participar (que els ciutadans que les reben poden rebutjar o fins i tot, ignorar).

- En relació amb el mapa d'actors, l'Avantprojecte preveu que l'administració impulsora de la participació pugui fer ús de les dades de persones físiques que constin en registres i bases de dades per fer difusió de la participació i fer-la més diversa. Això es fonamenta, com l'anterior, en la missió d'interès públic de l'administració impulsora de la participació, prevista en una norma amb rang de llei. La difusió de la participació no implica que totes les persones rebin tota la informació dels instruments participatius, sinó només les notícies relacionades amb el seu impuls, perquè tinguin l'opció de participar. En qualsevol cas, els ciutadans poden exercir els seus drets d'oposició.

A l'actualitat, la Subdirecció General de Participació Ciutadana de la Generalitat està duent a terme els estudis previs per elaborar aquest mapa d'actors.

Impacte sobre la transparència i la reducció de la corrupció.

Qualsevol de les alternatives que empari la realització de la participació hauria de contribuir a afavorir la transparència en la presa de decisions i reduir el risc corrupció. Hi ha tres mesures de l'opció proposada que han de millorar la traçabilitat i la transparència en la presa de les decisions: 1) la necessitat que la participació es reservi per qüestions que tinguin rellevància per a la ciutadania i realment es consideri que la seva intervenció generi valor; 2) per garantir el primer punt són necessaris instruments participatius que requereixen més recursos personals i materials per assegurar una deliberació de qualitat, fet que suposa fer menys processos participatius, però de més qualitat; 3) s'ha de garantir un retorn de qualitat.

La primera qüestió té a veure amb les modalitats participatives que s'utilitzen i el marc en què es fa. A priori, l'opció proposada no suposa un canvi substancial respecte la quantitat de les modalitats participatives que s'estan duent a terme en l'actualitat. Tampoc es modifiquen els procediments sectorials amb tràmits participatius, on el legislador ja ha decidit quins són els que es realitzen atenent als recursos dels quals es disposa.

Les actuacions estratègiques (article 10 de l'Avantprojecte) en què s'espera que s'impulsin instruments participatius i que no s'han impulsat fins ara tenen relació amb qüestions que preocupen la ciutadania i són objecte de la opinió pública, com per exemple, recentment, el debat el desplaçament de les energies renovables al territori.

L'exigència de més requisits per millorar la qualitat de la participació ha de suposar la realització de menys processos participatius per raons pressupostàries –la qual cosa hauria de generar menys problemes per garantir la seva traçabilitat-, però més centrats en qüestions estratègiques. Reduir la quantitat (i augmentar la qualitat) d'instruments de participació genera major valor públic, perquè la ciutadania té la percepció que la seva opinió es té en compte per qüestions “importantes” i en conseqüència, té més incentius per participar, es dissipa la “fatiga participativa”, la difusió dels instruments es pot centrar en aquells temes que són de més interès ciutadà, l'Administració pot millorar les decisions públiques en qüestions rellevants, reduir la conflictivitat social i afavorir el diàleg entre posicions sovint polaritzades. A més, de l'optimització de recursos i resultats que comporten unes polítiques de participació més eficients.

Si bé el retorn a les aportacions dels ciutadans ja s'exigeix a l'article 49 de la Llei 10/2014, l'article 32 (obligació de retorn) i 33 (seguiment dels resultats) de l'Avantprojecte de Llei han de generar resultats diferents. La redacció actual no estableix que el retorn (la “valoració”) hagi de ser motivada ni un termini concret per dur-la a terme. Això comporta que en la seva aplicació, el retorn es demori fins molts mesos després de la fase de presentació de propostes (de tal manera que els participants perden la traçabilitat de les seves aportacions) i que sovint es relacioni un retorn amb una resposta binària (acceptat/no acceptat), sense justificació. És per aquest motiu que la redacció que es proposa preveu un termini per fer el retorn, així com que haurà de ser motivat.

Si bé és cert que es demana l'elaboració de més documentació i més complexa que en la redacció en vigor, també ho és que ve justificat per la necessitat d'oferir més transparència en els criteris de valoració i de definir en què es concreten els compromisos adquirits, per tal d'augmentar la traçabilitat de les propostes acceptades. Per això mateix s'afegeix un article sobre el seguiment dels resultats (retiment de comptes), actualment inexistent, i que ha de permetre una major traçabilitat dels resultats i augmentar la confiança en la utilitat material o final de la participació. També respon a la demanda que s'ha fet arribar a la unitat promotora de la norma durant els processos participatius que s'han dut a terme en els treballs previs a l'elaboració d'aquesta proposta.

3) Comparació de les opcions considerades

	OPCIÓ 0: "NO FER RES"		OPCIÓ 1: OPCIÓ PROPOSADA	
IMPACTES	COSTOS	BENEFICIS	COSTOS	BENEFICIS
Impacte pressupostari	666.750,00 €	10.500 € (es corresponen al 21% de l'IVA dels costos de dinamització de processos participatius)	1.269.710,00 €	62.730 € (es correspon al 21% de l'IVA dels costos dinamització + 18 % d'IRPF de les compensacions a participants).
Impacte econòmic	Les persones participants han d'assumir els costos de desplaçar-se i assumir els serveis de cures.	La dinamització dels processos participatius genera ocupació i negoci entre el sector de les consultes i cooperatives de participació ciutadana, un sector petit i molt qualificat.	Pagar els impostos corresponents, tant les empreses proveïdores de la dinamització com els participants beneficiaris de les compensacions.	Gran part dels costos pressupostaris per la Generalitat comptabilitzats en l'opció proposada al text es poden considerar beneficis econòmics per a les empreses dinamitzadores. Les persones participants tenen cobertes les despeses de l'exercici de la participació, com ara desplaçaments i serveis de cures.
Impacte social	Perfils que no participen no se senten inclosos en els processos de decisió sobre polítiques públiques. Desafecció política i fatiga participativa.	Quan hi ha compromís institucional amb la participació, permet impulsar una participació de qualitat.	Requereix un treball transversal i de l'acord entre diverses àrees a l'hora de planificar, definir els projectes estratègics i impulsar la participació.	Dret de participació universal, s'obre a la participació d'infants i gent gran per defecte. Inclusió de perfils que habitualment no participen, a través de l'accés a les dades personals.
Impacte normatiu	Dificultats per impulsar una participació de qualitat (accés a les dades personals per impulsar noves modalitats, compensació per participar...)	No proliferen més normes sobre un àmbit material similar (la participació) i s'opta per alternatives d'intervenció no normatives.	El marc resultant és d'una norma més sobre un mateix àmbit material, la participació (entesa en termes amplis), que se suma a les lleis existents sobre consultes populars.	Habilita i ofereix un marc legal per impulsar una participació de qualitat amb possibilitats d'incidir sobre les polítiques públiques.
Impacte de gènere	El model ha de ser transmès per les unitats específiques de participació, sense una norma que el contempli.	Les unitats impulsores ja estan habilitats per contractar serveis de cures i desplaçaments.	Preu de contractació dels serveis externs de cures, que no poden ser assumits internament per les unitats impulsores de la participació	Preveu espais que permetin la conciliació i inclusió i per tant, facilitin la participació de dones.
VALORACIÓ SOBRE L'ASSOLIMENT	1. Els instruments de participació s'impulsen en funció de la voluntat i la cultura participativa de les unitats sectorials de les		1. Les administracions planifiquen els instruments de participació en base a les seves actuacions estratègiques, i difonen aquesta	

DELS OBJECTIUS	administracions. La ciutadania pot instar les administracions a impulsar instruments de participació a través de la iniciativa ciutadana. 2. Als instruments de participació hi participen majoritàriament persones d'entre 35 i 54 anys, d'origen català, residents de l'àrea metropolitana, amb formació superior, ocupades al sector serveis i associades. Les mesures per incorporar altres perfils depenen de les unitats sectorials impulsores dels instruments de participació. A la Generalitat de Catalunya es recullen dades sobre els perfils dels participants.3. Els processos participatius inclouen o no fases de deliberació en funció del criteri de les unitats sectorials que els impulsen. La informació vinculada als instruments de participació és poc comprensible per a la ciutadania no experta en la matèria.4. En el voltant del 50% dels processos participatius no es dona retorn a la ciutadania de les seves aportacions. No existeixen sistemes de seguiment i retiment de comptes sobre l'execució dels compromisos adquirits.5. En cas que els participants no puguin participar en un instrument de participació en què volen fer aportacions, o de no rebre una resposta motivada que valori les seves aportacions, poden adreçar una queixa a la Sindicatura de Greuges.	planificació amb la ciutadania. La ciutadania pot instar les administracions a impulsar instruments de participació a través de la iniciativa ciutadana. 2. Es prenen mesures positives per incorporar perfils que tendeixen a participar menys, d'acord als preceptes de la llei. Les administracions han d'informar sobre aquestes mesures en el marc de l'avaluació dels instruments de participació. A la Generalitat de Catalunya es recullen dades sobre els perfils dels participants que permeten avaluar els impactes de les mesures positives per incorporar perfils diversos.3. Els processos participatius estratègics i rellevants per a la ciutadania inclouen una fase de deliberació. Les administracions impulsores elaboren la informació vinculada als instruments de participació amb criteris de comunicació clara.4. Les administracions impulsores fan un retorn a la ciutadania de les seves aportacions. A l'administració de la Generalitat, la ciutadania pot consultar el grau de compliment dels compromisos adquirits a través de la plataforma digital de participació.5. En cas que els participants no puguin participar en un instrument de participació en què volen fer aportacions, o de no rebre una resposta motivada que valori les seves aportacions, poden adreçar una queixa al grup motor, o a l'administració impulsora en segona instància. En cas que no vegin rescabalat el greuge, poden adreçar una queixa a la Sindicatura de Greuges. En l'avaluació dels instruments de participació, queda reflectit el tracte dispensat als participants.

4) Implementació, seguiment i avaluació de la norma

La norma que es proposa estableix que les administracions han d'avaluar els instruments de participació, en especial:

- a) les mesures per incorporar perfils que habitualment no participen.
- b) el tracte dispensat als participants.
- c) el retorn.
- d) la incidència de la ciutadania sobre les decisions adoptades per l'Administració.
- e) els sistemes de retiment de comptes.

Així mateix, estableix que cal preveure mesures perquè les persones participants puguin participar en l'avaluació de l'instrument en el qual han participat.

A l'àmbit de la Generalitat, la norma estableix que els diferents departaments de el seu sector públic han de presentar al Govern els informes d'avaluació dels instruments de participació, que han d'incloure dades sobre els perfils dels participants, per detectar possibles biaixos.

La unitat competent en matèria de participació de la Generalitat, actualment la Subdirecció General de Participació Ciutadana de la Direcció General de Govern Obert, coordina i avalua els instruments de participació ciutadana que impulsen els diferents departaments i el sector públic de l'Administració de la Generalitat de Catalunya.

En l'àmbit de la Generalitat, aquesta unitat facilita plantilles d'avaluació dels participants que permeten disposar de les dades agregades dels seus perfils i nivells de satisfacció, així com formularis per informar metadades dels instruments a través del portal participa.gencat.cat.

Amb la norma proposada, caldrà adaptar els informes per tal que recullin la informació prevista, així com el portal digital de participació ciutadana, per tal que permeti l'obtenció de la informació de la forma més automàtica i agregable.

A través de l'agregació d'aquests informes es podran veure els nivells d'implementació i seguiment de la norma i els seus impactes sobre la qualitat de la participació en l'àmbit de la Generalitat de Catalunya.

Pel que fa a la resta d'administracions, actualment cadascuna avalua els seus instruments de participació d'acord als seus propis criteris.

Per tal que la resta d'administracions a les quals els és d'aplicació el text normatiu puguin avaluar els instruments de participació que impulsen d'acord als preceptes de la llei, es treballa en el marc de col·laboració interadministrativa, a través de la Xarxa de Govern Oberts, per definir uns indicadors comuns i uns sistemes agregables d'obtenció i informació de dades, a través de la plataforma Decidim.

Seguint amb els subjectes amb competències per avaluar el compliment de la llei, de manera anàloga a la Llei 19/2014, el text proposa el Síndic de Greuges, mitjançant un informe biennal.

Actualment, l'informe anual que la Síndica presenta al Parlament agrupa les queixes presentades per la ciutadania en matèria d'administració pública, on relaciona les que versen sobre participació ciutadana i preveu recomanacions concretes, però no es fa una avaluació dels ítems que es consideren mínims de qualitat de la participació i que ara estaran recollits en una norma amb rang de llei.

Amb l'aprovació de la norma, l'elaboració d'aquesta avaluació podrà partir de les dades agregades de cada administració relatives a les avaluacions dels instruments que impulsin.

Actuacions concretes que són necessàries per garantir l'aplicació de la norma. Després de l'aprovació de la norma, almenys, caldria:

- o Si les administracions locals ho consideren oportú, modificar els reglaments municipals que regulen òrgans estables de participació. L'àmbit material de la modificació està previst l'article 22 de l'Avantprojecte de llei (i a la disposició transitòria): obertura a la ciutadania i diversitat dels seus integrants, presència de l'Administració proporcionada, renovació periòdica dels seus membres, preveure el retiment de comptes en sessions obertes a la ciutadania.

- o Desenvolupar les eines informàtiques que permetin donar compliment a les diferents obligacions que s'han establert (participació en la planificació, facilitació d'informació, etc.).

- o Aprovar els instruments que facilitin els recursos que necessiten els municipis per complir amb la futura llei, fomentar la participació al sistema educatiu, la col·laboració amb les universitats, el moviment associatiu i altres administracions públiques.

Lara Torres
Lledo - DNI
[REDACTED]
(TCAT)

Signat digitalment
per Lara Torres Lledo
- DNI [REDACTED]
(TCAT)
Data: 2025.07.28
10:52:53 +02'00'